

ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ
ΚΑΙ ΣΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΣΤΗΝ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ
ΧΩΡΑΣ

ΟΝΟΜΑ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑΣ

ΤΣΙΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ

A.M. 4759

2012

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	1
Εισαγωγή	2
1. Κεφάλαιο Πρώτο : Η Χρήση της Αγγλικής Γλώσσας	4
1.1 Εξέλιξη ης Αγγλικής Γλώσσας στη Πορεία των Χρόνων	4
1.2.2 Γλωσσικοί Σταθμοί της Αγγλικής Γλώσσας	5
1.2.3 Αγγλική Γλώσσα και Πολιτιστική Κληρονομιά – Παράγοντες που Καθιερώνουν την Αγγλική Γλώσσα ως Διεθνή	11
1.3 Χρήση της Αγγλικής Γλώσσας για Επιχειρηματικούς και Εμπορικούς Σκοπούς	14
1.4 Το Μέλλον της Αγγλικής Γλώσσας	18
2. Κεφάλαιο Δεύτερο : Αγγλική Γλώσσα και Ανάπτυξη Επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα	21
2.1 Συμβολή της Γλώσσας στην Επιχειρηματική Σκηνή	21
2.2 Τρόποι Συμβολής Επιχειρηματικότητας στη Χώρα	22
2.3 Ενδεικτικούς Τομείς που Βοηθά να Αναπτυχθούν η Συγκεκριμένη Γλώσσα	23
2.3.1 Τουρισμός	23
2.3.2 Λειτουργία Ξενοδοχείων και Συνεδριακών Κέντρων Μέσω Εκδήλωσης Διεθνών Συνεδρίων και Σεμιναρίων	28
3. Κεφάλαιο Τρίτο : Αγγλική Γλώσσα και Οικονομική Ανάπτυξη στην Ελλάδα	31

3.1	Συμβολή της Γλώσσας στην Οικονομική Ανάπτυξη στη Χώρα	31
3.2	Τρόποι Οικονομικής Ανάπτυξης στη Χώρα	31
3.2.1	Ανάπτυξη Μέσω της Στρατηγικής Διεθνοποίησης των Επιχειρήσεων	31
3.2.2	Διενέργεια Ξένων Άμεσων Επενδύσεων	37
3.2.3	Μορφές Ξένων Άμεσων Επενδύσεων	38
3.2.4	Συγχωνεύσεις και Εξαγορές	41
3.2.5	Ιστορικό των ΑΞΕ στην Ελλάδα τα Τελευταία 60 Χρόνια	42
3.2.6	Οι Άμεσες Ξένες Επενδύσεις στην Ελλάδα	53
3.3	Τομείς της Οικονομίας που Βοηθά να Αναπτυχθούν η Συγκεκριμένη Γλώσσα	54
	Επίλογος – Συμπεράσματα	56
	Βιβλιογραφία	58

Πρόλογος

Πολλοί είναι εκείνοι οι οποίοι έχουν κατά καιρούς επισημάνει πως η Αγγλική γλώσσα έχει υποστεί μια ανάπτυξη άνευ προηγουμένου σε ολόκληρο τον κόσμο και καμία άλλη γλώσσα όπως εκείνη, δεν έχει κυριαρχήσει τόσο πολύ. Φυσικά δεν υπάρχουν καθόλου ενδείξεις για το πότε θα τελειώσει η συγκεκριμένη κυριαρχία και αν κάποια άλλη γλώσσα θα καταφέρει κάτι αντίστοιχο σε τέτοιο βαθμό. Όπως παλαιότερα είχε σημειώσει και ο δημοσιογράφος Σεθ Μίντανς της εφημερίδας “*International Herald Tribune*”, το βασικότερο όχημα για την μεγαλειώδη ανάπτυξης της Αγγλικής γλώσσας στην υφήλιο, θεωρείται η παγκοσμιοποίηση και η τεχνολογία. Αρκετοί ειδικοί θεωρούν πως υπάρχουν όμως παγίδες οι οποίες στο μέλλον θα καταφέρουν να εκθρονίσουν την Αγγλική γλώσσα και συγκεκριμένα αναφέρουν συμφορές όπως πυρηνικός πόλεμος, τελειοποίηση των συστημάτων μετάφρασης ή απότομη αλλαγή κλίματος.

Βέβαια κάτι τέτοιο προς το παρόν δεν έχει συμβεί και η Αγγλική γλώσσα παραμένει γερά παγιωμένη στην συνείδηση του κόσμου ως μια κοινή και διεθνής γλώσσα συνεννόησης μεταξύ ανθρώπων διαφορετικών εθνικοτήτων και οι οποίοι την χρησιμοποιούν για επαγγελματικούς ή προσωπικούς λόγους κάθε στιγμή που θα βρεθούν σε μια ξένη χώρα. Κάποιοι άλλοι θεωρούν επίσης πως η αγγλική γλώσσα θα συνεχίσει δυναμικά την πορεία της και με το πέρασμα των αιώνων θα καταλήξουν με κάποια άλλη γλώσσα να ενωθούν και να μετουσιωθούν σε μια κοινή, όπως έγινε με τα λατινικά, την σανσκριτική γραφή ή τα φοινικικά. Βάση λοιπόν των παραπάνω και σύμφωνα με τις απαιτήσεις της εποχής μας, η φοιτήτρια καλείται να παραθέσει και αναλύσει το βαθμό συμβολής της αγγλικής γλώσσας στην επιχειρηματικότητα και στην οικονομική ανάπτυξη της Ελλάδος. Προκειμένου βέβαια για την ίδια να παραθέσει μια ορθή και ως προς το θέμα σωστά τεκμηριωμένη ανάλυση, προβαίνει σε μια σχετική αναδρομή στη χρήση της Αγγλικής γλώσσας στο πέρασμα των ετών αλλά και ποιες οι περιπτώσεις εκείνες στις οποίες η Αγγλική γλώσσα μπορεί να έχει εφαρμογή και να συνεισφέρει στην ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας και οικονομίας στην Ελλάδα

Εισαγωγή

Έχει παρατηρηθεί τα τελευταία χρόνια πως οι ξένες γλώσσες αποτελούν ένα σημαντικό «διαβατήριο» με σκοπό να ενταχθεί κάποιος στην αγορά εργασίας, γιατί προσφέρουν μεγαλύτερο εύρος επικοινωνίας τόσο στο εργασιακό περιβάλλον, όσο και στο χειρισμό υπαρχόντων και εν δυνάμει πελατών. Μάλιστα στις μέρες μας, η μία γλώσσα δεν αρκεί και είναι απαραίτητες οι δύο ξένες γλώσσες. Ενώ, την ίδια στιγμή, οι νέοι άνθρωποι προχωρούν στην εκμάθηση και τρίτης ξένης γλώσσας, για να διευρύνουν τις πιθανότητες επαγγελματικής αποκατάστασης. Αρκεί να αναλογισθεί κανείς πως πλέον η μεγαλύτερη πλειοψηφία των νέων υποψηφίων γνωρίζει χειρισμό Η/Υ, έχει ανώτερη ή ανώτατη εκπαίδευση και γνωρίζει σε ένα ικανοποιητικό επίπεδο συνήθως Αγγλικά. Έτσι, εφόσον ο εν λόγω υποψήφιος δεν διαθέτει μεγάλη προϋπηρεσία, κάτι το οποίο είναι αναμενόμενο λόγω του νεαρού της ηλικίας, θα πρέπει να μπορεί να διαφοροποιήσει το βιογραφικό του σημείωμα και αυτό το πετυχαίνει επενδύοντας σε περισσότερες της μίας γλώσσες.

Βάση των δεδομένων όμως στις μέρες μας, η γλώσσα που οι εταιρείες θεωρούν περιζήτητη είναι κατά κύριο λόγο τα αγγλικά, που εξακολουθούν να κατέχουν και την πρωτοκαθεδρία. Η γνώση των αγγλικών και μάλιστα σε άριστο γνωστικό επίπεδο δεν θεωρείται πλέον επιθυμητή αλλά απαιτείται από τις επιχειρήσεις σε ποσοστό που αγγίζει σχεδόν το 100% στις μέρες μας και κυρίως από αυτές που δραστηριοποιούνται στο διεθνή χώρο μέσω στρατηγικών επέκτασης και ξένων άμεσων επενδύσεων ή απευθύνονται σε τουρίστες και γενικότερα την τουριστική βιομηχανία.

Θα πρέπει αντίστοιχα να σημειωθεί πως οι προοπτικές συνεργασίας του ελληνικού κράτους, αλλά και του επιχειρηματικού κόσμου με τις χώρες ανά τον κόσμο, είναι κίνητρο για την επιλογή εκμάθησης των αντίστοιχων γλωσσών και ιδιαίτερα της Αγγλικής. Φυσικά το να εργαστεί κάποιος σε ανάλογο περιβάλλον, όπως για παράδειγμα στη Μέση Ανατολή, τα Αραβικά Εμιράτα, την Κίνα κ.α., αυτό μπορεί να καλυφθεί με πολύ καλή γνώση της Αγγλικής γλώσσας η οποία καλύπτει τις ανάγκες της

καθημερινής επικοινωνίας και οπωσδήποτε τις κοινωνικές επαφές και κατά κάποιο τρόπο και τις δημόσιες σχέσεις.

Φαίνεται λοιπόν πως σήμερα σε μία τόσο ανταγωνιστική και παγκοσμιοποιημένη αγορά, τόσο οι νέοι άνθρωποι όσο και οι επαγγελματίες έχουν αντιληφθεί πώς με την πολύ καλή χρήση της Αγγλικής γλώσσας διαφοροποιούν αισθητά το βιογραφικό τους σημείωμα. Θέλοντας, λοιπόν, να γίνουν περισσότερο ανταγωνιστικοί στην αγορά εργασίας επενδύουν ίσως και σε μία δεύτερη γλώσσα, η οποία συνήθως είναι τοπική γλώσσα χωρών που, στην παρούσα φάση, παρουσιάζουν υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης και προσελκύουν διεθνείς επενδύσεις και οι οποίες δραστηριοποιούνται στο εξωτερικό βάση των δυνατοτήτων που διαθέτουν καθώς και των μεγεθών τους.

1. Κεφάλαιο Πρώτο : Η Χρήση της Αγγλικής Γλώσσας

1.1 Εξέλιξη ης Αγγλικής Γλώσσας στη Πορεία των Χρόνων

Αποτελεί αδιαμφισβήτητο γεγονός πως πίσω από την σκηνή που παρατίθεται για την ιδιομορφία της παραδοσιακής γλωσσικής ομοιομορφίας, η γλώσσα των νέων Αγγλικών περί τον 10^ο αιώνα έχει πλέον λάβει την οριστική της μορφή. Από την αρχαία εποχή και κυρίως μετέπειτα από τον 10^ο έως 15^ο αιώνα, υπάρχει μια μεγάλη ανάπτυξη αριθμού κειμένων που δείχνουν τα διάφορα λαϊκά χαρακτηριστικά των γλωσσικών ιδιοτήτων που υπάρχουν έντονα στις διάφορες αλλαγές των Αγγλικών¹. Στην συγκεκριμένη περίοδο μπορεί κάποιος να διακρίνει άφοβα και να κατατάξει τις διάφορες γλωσσικές ανελίξεις που παρατηρούνται και οι οποίες σχετίζονται με την διάρθρωση του «κλιτικού συστήματος» και την πολιτογράφηση των διαφόρων λεξιλογικών δανείων που έχουν παρθεί από άλλες γλώσσες. Από τον 15^ο αιώνα έως και την περίοδο του 1821 και παρά την αφθονία του γλωσσικού υλικού, δεν είναι ιδιαίτερος εύκολο για τους ειδικούς της γλώσσας να ανακαλύψουν τις διάφορες γλωσσικές διαφοροποιήσεις στην «ζωντανή» Αγγλική γλώσσα.

Στην περίοδο αυτή ανήκει η αντικατάσταση των γλωσσικών σταθμών από εκείνους της νέας λογοτεχνικής γλώσσας των Άγγλων ποιητών, ο σχηματισμός της Αγγλικής κοινής και η δημιουργία των πρώτων βημάτων προς την σύγχρονη κοινή γλώσσα. Η περίοδος που ακολουθεί από το 1820 περίπου και έπειτα, είναι εκείνη που χαρακτηρίζεται άμεσα από την ιδιομορφία του γλωσσικού ζητήματος. Η έννοια της διγλωσσίας που εμφανίζεται στην Αγγλική παράδοση, αρχίζει πλέον να παρουσιάζει κάποια σχετικά προβλήματα και συγκεκριμένα για όλους εκείνους που ενδιαφέρονται να δημιουργήσουν μια σύγχρονη και «άνετη» εθνική γλώσσα καθώς και ένα εκπαιδευτικό σύστημα το οποίο ήταν βασισμένο στην γλώσσα εκείνη για την χώρα της Αγγλίας. Τότε ήταν και η χρονική στιγμή όπου η Αγγλική γλώσσα άρχισε να λαμβάνει και μια πολιτική χροιά την οποία δεν την είχε κατά τα προηγούμενα χρόνια.

¹ Πασχαλίδης Γ. & Χαμπούρη-Ιωαννίδου Α., “Οι διαστάσεις των πολιτιστικών φαινομένων”. Τόμος Α, Εισαγωγή στον Πολιτισμό. Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Πάτρα, 2002.

Η ύπαρξη της διγλωσσίας, εντοπίζεται κατά τις τελευταίες δύο χιλιετηρίδες ενώ το ζήτημα σχετικά με την Ελληνική γλώσσα, ουσιαστικά έρχεται στην επιφάνεια με την δημιουργία του Αγγλικού κράτους. Τα σημαντικότερα γνωρίσματα τα οποία ξεχωρίζουν την συγκεκριμένη στιγμή, είναι η απόρριψη ορισμένων χρησιμοποιούμενων έως τότε λατινικών λέξεων καθώς και ο μεγάλος και πλατύς λεξιλογικός πλουτισμός της Αγγλικής γλώσσας, η οποία μετατράπηκε πλέον σε ένα όργανο της σύγχρονης επιστημονικής, λογοτεχνικής και πολιτικής έκφρασης των διανοούμενων εκείνης της εποχής².

Γεγονός πάντως είναι πως η Αγγλική γλώσσα και παρά τα διάφορα στάδια επιρροής και προσαρμογής που πέρασε τα τελευταία χρόνια, δεν κατάφερε να αλλοιωθεί. Την σκέψη αυτή δεν φαίνεται να την λαμβάνουν πολλά άτομα υπόψη τους και αν λένε κάτι διαφορετικό, αυτό είναι πως η ιστορία δεν μπορεί να αποτελέσει οδηγό για το μέλλον των αγγλικών, αφού ο κόσμος αλλάζει με πολύ γρήγορο ρυθμό και δραστικά. Όμως από την άλλη, δεν μπορεί κανένας να φανταστεί και τι είδους μηχανισμοί θα μπορούσαν να αναπτυχθούν για να σταματήσουν την ανοδική αυτή πορεία της Αγγλικής γλώσσας³.

1.2.2 Γλωσσικοί Σταθμοί της Αγγλικής Γλώσσας

Κατά καιρούς έχουν αναφερθεί διάφορα αποσπάσματα σε διεθνή περιοδικά και πηγές, οι οποίες αναφέρονται στην ομορφιά και την δύναμη της Αγγλικής γλώσσας η οποία υπάρχει όλα αυτά τα χρόνια στις ψυχές όλων των ανθρώπων και όπως διαιωνίζεται η φυλή τους μέσα στους αιώνες, με τον ίδιο δυναμικό τρόπο διαιωνίζεται και η συγκεκριμένη γλώσσα. Δεν θα πρέπει να λησμονούμε ότι η Αγγλία είναι ίσως από τις μοναδικές χώρες όπως και η Ελλάδα, οι οποίες πέρασαν τόσους πολέμους και οι κάτοικοι της έχουν καταφέρει να κρατήσουν άσβηστες και αλώβητες τις συνήθειες, τα ήθη και τα

² Elias N., *“Η Εξέλιξη του Γλωσσικού Πολιτισμού”*, τόμος Α, μετάφραση Ε. Βαϊκούση, εκδ. Νεφέλη, Αθήνα, 1998.

³ David Graddol, 2008, *“The Future of English”*, The British Council, 2000

έθιμα της γλώσσας τους. Αν κάποιος μέσα σε όλα αυτά αναλογιστεί και τα αρκετά χρόνια πολέμων από τις διάφορες χώρες που προσπάθησαν να κυριεύσουν το συγκεκριμένο νησί και τις πραγματικά τρομερές δυνάμεις από μέρους τους στο να διασπάσουν και να «νοθεύσουν» την Αγγλική γλώσσα, τότε μπορεί να καταλάβει απλά το πόσο δυνατή θεωρείται η γλώσσα αυτή αλλά και η θέληση των ανθρώπων της να την διατηρήσουν ατόφια και να καταφέρουν να την διαδώσουν και στις μεταγενέστερες γενεές⁴.

Άνθρωποι στον διεθνή χώρο και παγκόσμιο στερέωμα σχετικοί με τον πολιτισμό και τις έννοιες της Αγγλικής γλώσσας, συμφωνούν με τη διαφωτιστική αντίληψη του πολιτισμού και της κουλτούρας σύμφωνα με την οποία η συγκεκριμένη γλώσσα ταυτίζεται με τη σύνθετη, θεσμική, ηθική, επιστημονική και κοινωνική πρόοδο στο πέρασμα των αιώνων ενώ η ρομαντική έννοια της γλώσσας σχετίζεται με την τέχνη, την παιδεία και την παράδοση του κόσμου που την ομιλεί⁵. Πολλοί ήταν εκείνοι οι οποίοι «πολέμησαν» την Αγγλική γλώσσα και άνθρωποι σαν τον Χέρντερ (1744-1803), όπου δήλωσε πως η γλώσσα κάθε έθνους αποτελεί την ξεχωριστή πολιτισμική ιδιοσυγκρασία ή ταυτότητα ενός λαού, υποστηρίζοντας ότι πρόκειται για μια έννοια που μπορεί να έχει νόημα μόνο στον πληθυντικό, καθώς η ιστορία ενός ανθρώπου περιλαμβάνει όλες τις ποικιλόμορφες κουλτούρες που θα πρέπει να αξιοποιηθεί μετά από τους άλλους⁶.

Οι απόψεις του απορρίπτουν κατηγορηματικά τον οικουμενισμό που διαπνέει την αντίληψη της κάθε εθνικής γλώσσας, τον πολιτισμό της και την ιστορία της. Απορρίπτει τον πολιτισμό της γλώσσας ως την ενιαία, γραμμική πορεία τελειοποίησης της ανθρωπότητας στην οποία προπορεύεται de facto η Ευρώπη και φαίνεται να δίνει μεγάλη σημασία στην επίδραση του τόπου,

⁴ David Graddol, 2008, *“The Future of English”*, The British Council, 2000

⁵ Maddison A., 1989, *“The World Economy in the Twentieth Century”*, New York : Free Press

⁶ Πασχαλίδης Γ. & Χαμπούρη-Ιωαννίδου Α., *“Οι διαστάσεις των πολιτιστικών φαινομένων”*. Τόμος Α, Εισαγωγή στον Πολιτισμό. Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Πάτρα, 2002.

των ιδιαίτερων δηλαδή γεωγραφικών και κλιματικών συνθηκών στα πλαίσια των οποίων ζει ένας λαός, καθώς και των ηθών και εθίμων που αναπτύσσει⁷.

Διαβάζοντας κανείς κάποιο απόσπασμα ενός Άγγλου ποιητή ή διανοούμενου και σχετικά με τις αναφορές τους στην Αγγλική γλώσσα, μπορεί να διακρίνει καθαρά τους γλωσσικούς σταθμούς που αναφέρονται σε κάθε μια από τις περιόδους που αναφέρονται παραπάνω. Χαρακτηριστικός γλωσσικός σταθμός που αναφέρεται, είναι εκείνος της εποχής των Αγγλοσαξονικών αγώνων και των ποιητών που έγραψαν για όλα εκείνα τα γεγονότα τα οποία συνέβησαν στην Αγγλία του αιώνα εκείνου και τους άλλων δυνατών Άγγλων ιπποτών καθώς και τις ιστορίες των γυναικών στον Μεσαίωνα αλλά και σε μετέπειτα έργα των ποιητών αυτών μετά το τέλος της Μεσαιωνικής εποχής.

Το δυνατό σημείο της Αγγλικής γλώσσας στον συγκεκριμένο γλωσσικό σταθμό αναφέρεται στην δύναμη της και στην εξιστόρηση πραγμάτων και καταστάσεων που αφορούν ένα ηρωικό ή τραγικό γεγονός εκείνης της εποχής. Η δύναμη του γλωσσικού αυτού σταθμού, έγκειται στο γεγονός ότι μπορεί μέσω των διαφορετικών λέξεων και σχηματισμών των ιδεολογικών φράσεων να αποδώσει το νόημα της κάθε περίπτωσης με εξίσου ικανοποιητικό τρόπο, τόσο για τους αφηγητές των ιστοριών όσο και για τους ίδιους τους ακροατές⁸.

Ο δεύτερος γλωσσικός σταθμός που εντοπίζεται είναι εκείνος των θρησκευτικών διηγημάτων και της απόδοσης τους στην Αγγλική γλώσσα. Τα κείμενα αυτά είναι τελείως διαφορετικής υφής και φύσης από τα αντίστοιχα των Άγγλων ποιητών τα οποία αναφέρθηκαν παραπάνω, καθώς ο σκοπός τους είναι μέσα από την εξιστόρηση ορισμένων παραδειγμάτων και γεγονότων, να περάσουν συγκεκριμένα μηνύματα στους ανθρώπους που θα τα διαβάσουν και που θα αποτελέσουν τους νέους πιστούς ενός θρησκευτικού δόγματος και πίστης. Τα κείμενα αυτά πρέπει επίσης να διαθέτουν την ικανότητα εκείνη με την οποία θα βοηθήσουν τους ανθρώπους, μορφωμένους

⁷ David Graddol, 2008, *“The Future of English”*, The British Council, 2000

⁸ David Graddol, 2008, *“The Future of English”*, The British Council, 2000

και μη, να κατανοήσουν πλήρως την σημασία τους και να «γευτούν» την θρησκευτική πίστη και την διάδοση αυτής μέσα από την απλούστευση των κειμένων αλλά και την Θεϊκή πληρότητα⁹. Επόμενος σημαντικός γλωσσικός σταθμός που διακρίνεται στο συγκεκριμένο απόσπασμα, είναι εκείνο των θρησκευτικών ύμνων. Στα συγκεκριμένα κείμενα τα οποία θεωρούνται άκρως σημαντικά και έως τις μέρες μας, μπορεί να διακριθεί το πλούσιο λεξιλόγιο της Αγγλικής γλώσσας και το οποίο αναφέρεται σε όλες τις περιόδους που εξετάζονται.

Στους ύμνους αυτούς, γίνεται πλήρης αναφορά σε σημεία στα οποία εξηγείται η δυνατότητα να χρησιμοποιηθούν γλωσσικά στοιχεία και τα οποία ανήκουν σε προγενέστερους γλωσσικούς σταθμούς¹⁰. Οι σταθμοί βέβαια αυτοί αποτελούνται από στοιχεία τα οποία είναι πάντα προσιτά και εφικτά και αναφέρονται να έχουν ιδιαίτερη σημασιολογική σύνδεση και απόχρωση μεταξύ άλλων. Στα κείμενα αυτά, μπορεί επίσης κανείς να διακρίνει και το φαινόμενο της πολυσημίας. Αυτό σημαίνει ότι μια λέξη μπορεί να έχει διαφορετικές και ποικίλες σημασίες και οι οποίες προέρχονται από λέξεις που σε προηγούμενη μορφή ανήκαν σε εξελικτικά στάδια της Λατινικής ή Αγγλικής γλώσσας. Με τον τρόπο λοιπόν αυτό, η όποια ειδική σημασία μιας λέξης μπορεί να εξαρτάται από τα εσωτερικά γλωσσικά ή εξωγλωσσικά συμφοραζόμενα.

Το τελευταίο μέρος των γλωσσικών σταθμών που αναφέρεται σε αυτό το απόσπασμα, είναι εκείνο των θεατρικών έργων που γράφτηκαν εκείνη την εποχή με ιδιόμορφη γλωσσική επεξήγηση. Τα θεατρικά έργα αποτελούν σημαντικότατο μέρος της Αγγλικής πολιτιστικής κληρονομιάς και της ανάπτυξης και διάδοσης της Αγγλικής γλώσσας σε κάθε γωνιά του κόσμου που υπήρχαν άνθρωποι που την ομιλούσαν. Τα θεατρικά έργα χρησιμοποιούν μια ιδιομορφία της γλώσσας, η οποία δένει με την μουσική που χρησιμοποιούνταν στα έργα αυτά προσπαθώντας να περάσουν

⁹ Elias N., “*Η Εξέλιξη του Γλωσσικού Πολιτισμού*”, τόμος Α, μετάφραση Ε. Βαϊκούση, εκδ. Νεφέλη, Αθήνα, 1998.

¹⁰ David Graddol, 2008, “*The Future of English*”, The British Council, 2000

μηνύματα ηρωισμού και έντονης σημασίας για τους Άγγλους πολεμιστές και θεατές των παραστάσεων αυτών. Συνδυάζουν συνεπώς μια έντονη γλωσσική ερμηνεία και η οποία προσπαθεί να χρησιμοποιήσει άπλες και κατανοητές λέξεις προς όλους, προκειμένου να περάσει με εύκολο και κατανοητό τρόπο τα σχετικά μηνύματα και σημασίες του πολιτισμού εκείνης της εποχής.

Από την Αναγέννηση ως σήμερα, η Αγγλική πολιτισμική ταυτότητα της γλώσσας αυτής έχει διαμορφωθεί στο πλαίσιο μιας ιδιότυπης διαλεκτικής σχέσης που επικεντρώνεται στην εξιδανίκευση του Νεογεννησιακού ή κλασικού Αγγλικού πολιτισμού. Η Ευρώπη από την άλλη πλευρά χρησιμοποίησε τα ιδεώδη που καθιέρωσε ο Αγγλικός πολιτισμός με στόχο τον προσδιορισμό την πολιτισμική της καταγωγής, της ενότητας και της ανωτερότητας της γλώσσας που υιοθέτησε ο κάθε λαός¹¹. Η Ευρώπη θέλοντας να αναπτύξει ενιαία εθνική συνείδηση, προσπάθησε να προβάλλει τον Αγγλικό γλωσσικό πολιτισμό στα πλαίσια ενός ευρύτερου Ευρωπαϊκού γλωσσικού πολιτισμού. Η σημερινή εποχή της παγκοσμιοποίησης είναι, όμως, η εποχή κατά την οποία η Ευρώπη έχει απολέσει την πολιτική και πολιτισμική ηγεμονία που απολάμβανε σε παγκόσμιο επίπεδο, τους τελευταίους πέντε αιώνες¹².

Το ίδιο ιδεώδες, δηλαδή η προβολή και εξιδανίκευση του Νεογεννησιακού ή κλασικού Αγγλικού πολιτισμού στο θέμα της γλώσσας, ενέπνευσε τον αγώνα για τη δημιουργία αλλά και τον ίδιο χαρακτήρα του Αγγλικού κράτους κατά των επεκτατικών πολέμων εναντίον του από την χώρα της Γαλλίας. Η απόσταση, όμως, αυτού του εξιδανικευμένου κλασικού παρελθόντος από την πραγματικότητα της μετα-επαναστατικής Αγγλίας προκάλεσε μια βαθιά κρίση ταυτότητας καθώς και την εμφάνιση ενός αλαζονικού πολιτισμικού εθνικισμού. Χαρακτηριστική είναι η άποψη ειδικών εκείνης της εποχής, ότι ενώ το κλασικό εκλαμβάνεται εκτός Αγγλίας ως παγκόσμιο, στον Αγγλικό χώρο αποκτά αυτόματα την ιδιότητα του τοπικού ή εθνικού, με αποτέλεσμα την αδυναμία διαχωρισμού ανάμεσα στους

¹¹ David Graddol, 2008, "*The Future of English*", The British Council, 2000

¹² David Graddol, 2008, "*The Future of English*", The British Council, 2000

πολιτισμικούς και τους εθνικούς στόχους της συγκεκριμένης γλώσσας και των ιδιότυπων της. Αυτά τα φαινόμενα εθνικισμού ίσως να ευθύνονται τελικά για την προσπάθεια ενοχοποίησης του Αγγλικού γλωσσικού πολιτισμού και της ανάλυσης των ηθών που προβάλλει σε ότι αφορά σύγχρονα κοινωνικά φαινόμενα και απόψεις.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο θα μπορούσαν να κινηθούν και οι τρεις προσωπικότητες στην Αγγλική επικράτεια εκείνης της εποχής που αναφέρονται ως Άγγλος ποιητής, οπαδός της Αγγλοσαξονικής καθομιλουμένης και τον οπαδό των απλών Αγγλικών. Το πλέον σίγουρο είναι ότι και οι τρεις θα συμφωνούσαν με την άποψη που σχετίζεται με την δύναμη της γλώσσας και με την προϋπόθεση βέβαια πως θα είχαν ζήσει όλες εκείνες τις καταστάσεις που έχει περάσει το Αγγλικό Έθνος και οι οποίες καταστάσεις ενδυνάμωσαν την γλώσσα αυτή και τα διαφορετικά στάδια που πέρασε μέχρι να αποκτήσει την σημερινή της μορφή. Βέβαια ο κάθε οπαδός θα υπεράσπιζε την δική του εποχή και μορφή της γλώσσας που θα χρησιμοποιούνταν¹³.

Ο Άγγλος ποιητής σίγουρα θα υπερασπίζονταν την άποψη πως ο λόγος του στην σχετική Αγγλική γλώσσα, ήταν πιο δυνατή με καλύτερη και δυνατότερη ερμηνεία των φράσεων και των μηνυμάτων που ήθελαν να προσφέρουν στους αφηγητές και τους αναγνώστες των ιστοριών αυτών. Ο οπαδός της Αγγλοσαξονικής καθομιλουμένης από την άλλη μεριά, θα επιθυμούσε την αναφορά της συγκεκριμένης γλώσσας στην Αγγλική επικράτεια. Ο λόγος θα ήταν η δυναμική της συγκεκριμένης διαλέκτου και των εξαιρετικά δυνατών αποδόσεων των λέξεων που χρησιμοποιούσε και οι οποίες προσέφεραν μια εξαιρετική ανάλυση και ερμηνεία των λόγων αυτών. Τέλος ο οπαδός της απλής Αγγλικής γλώσσας θα επιθυμούσε την καθιέρωση αυτής, αφού η συγκεκριμένη διάλεκτος είναι αρκετά πιο κατανοητή, χρησιμοποιεί απλούς χαρακτήρες γραμματικής και αλφαβήτου και βοηθά στην διάδοση της με ευκολότερο τρόπο.

¹³ David Graddol, 2008, *"The Future of English"*, The British Council, 2000

1.2.3 Αγγλική Γλώσσα και Πολιτιστική Κληρονομιά – Παράγοντες που Καθιερώνουν την Αγγλική Γλώσσα ως Διεθνή

Οι απόψεις των υπευθύνων του τομέα διάδοσης Πολιτισμού της Αγγλίας συμφωνούν με τη διαφωτιστική αντίληψη του πολιτισμού και της κουλτούρας, με την οποία ο Ευρωπαϊκός πολιτισμός ταυτίζεται με τη σύνθετη, θεσμική, ηθική, επιστημονική και κοινωνική πρόοδο ενώ η ρομαντική έννοια της κουλτούρας σχετίζεται με την τέχνη, την παιδεία και την παράδοση. Πιο συγκεκριμένα, στα τέλη του 18^{ου} αιώνα, οι διαφωτιστές εκείνης της εποχής πρότειναν τον πολιτισμό ως μια οικουμενικής κλίμακας ιστορική διαδικασία διαμόρφωσης και τελειοποίησης των κοινωνικών ηθών και θεσμών, η οποία έχει εγκαινιαστεί από τις απαρχές της ανθρώπινης κοινωνίας και συνεχίζεται με έναν αδιάλειπτο αλλά και διαρκώς εντεινόμενο ρυθμό, καθώς η πρόοδος της ενισχύεται από την ολοένα αυξανόμενη ανάπτυξη και διάδοση της γνώσης και της επιστήμης¹⁴.

Οι υπεύθυνοι της διάδοσης του τομέα Πολιτισμού της συγκεκριμένης χώρας φέρονται να αποκλείουν τέτοιου είδους απόψεις καθώς υποστηρίζει την οικουμενικότητα του Αγγλικού και Ευρωπαϊκού πολιτισμού βασισμένου στην Αγγλική γλώσσα, χωρίς όμως να υποβιβάζει τη μοναδικότητα του πολιτισμού της Αγγλίας στην Ευρώπη, τονίζοντας τη σημαντική επιρροή που ασκεί σε όλες τις κοινωνίες και κουλτούρες η συγκεκριμένη γλώσσα¹⁵. Επιπρόσθετα, οι ειδικοί που ασχολούνται με την διαμόρφωση της Αγγλικής γλώσσας, έχουν υποστηρίξει ότι αυτή πολύ σύντομα θα βρεθεί στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος όχι ως ένα νοητό εθνικό σχήμα ελαφρώς ξεπερασμένο. Αλλά ως μια ζωντανή κιβωτός του πολιτισμού και των ανθρωπιστικών αξιών του Δυτικού Πολιτισμού.

¹⁴ Bordo, M., Irwin, D., (1999), *"Is Globalization Today Really Different than Globalization a Hundred Years Ago?"*, NBER, Working Paper

¹⁵ Bordo, M., Irwin, D., (1999), *"Is Globalization Today Really Different than Globalization a Hundred Years Ago?"*, NBER, Working Paper

Σύμφωνα με του ίδιους, έτυχε η μοναδική τύχη στον λαό αυτό να βρίσκονται σήμερα στην προνομιακή θέση να «σηκώσουν» στις πλάτες τους αυτό το υψηλό φορτίο της γλωσσικής διεθνοποίησης¹⁶. Διαπιστώνουμε λοιπόν με τον τρόπο αυτό, ότι εντάσσεται ο Αγγλικός πολιτισμός στα πλαίσια του Δυτικού Πολιτισμού αλλά και τονίζεται η εξέχουσα θέση που κατέχει καθώς και η σημασία της προβολής του.

Το 1921, ο Γερμανός κοινωνιολόγος Άλφρεντ Βέμπερ (1868-1958) πρότεινε την εξής διάκριση. Η κουλτούρα να περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία που χαρακτηρίζουν μια συγκεκριμένη γλωσσική «κοινότητα», όπως είναι οι αξίες, τα έθιμα, η παράδοση κτλ. ενώ ο πολιτισμός να περιλαμβάνει αντίθετα, όλα εκείνα τα υλικά, τεχνικά και επιστημονικά στοιχεία που είναι μεταδόσιμα και διασώσιμα μεταξύ πολλών, διαφορετικών κοινοτήτων. Ο Βέμπερ προσπαθεί να τονίσει τη διαφορά ανάμεσα σε εκείνο που είναι πνευματικό και μοναδικό και σε εκείνο που είναι υλικό και κοινό στην ανάπτυξη της Αγγλικής γλώσσας.

Αντίθετα πολλοί είναι εκείνοι στις μέρες μας οι οποίοι δεν φαίνεται να υιοθετεί τέτοιου είδους διακρίσεις. Κατά τον ύστερο 20^ο αιώνα, είδαμε ότι διάφορες νεοσύστατες Ευρωπαϊκές χώρες μέσα από την οικονομική και κοινωνική ανασυγκρότηση τους αμφισβήτησαν ευθέως τον Ευρωπαϊκό εθνοκεντρισμό και επανασχέδιασαν τον παγκόσμιο πολιτισμικό χάρτη με βάση μια διεθνή γλώσσα που θα μπορούσαν από κοινού να συνεννοηθούν. Η διαμόρφωση και η επικράτηση διεθνώς της έννοιας «*παγκόσμια πολιτισμική κληρονομιά*» αντανακλά το νέο πολιτισμικό χάρτη στον οποίο κάθε πολιτισμική παράδοση έχει τη δική της ξεχωριστή θέση και πολύτιμη συμβολή στον ανθρώπινο πολιτισμό με μια όμως κοινή γλώσσα, εκείνη της Αγγλικής¹⁷.

¹⁶ Elias N., “*Η Εξέλιξη του Γλωσσικού Πολιτισμού*”, τόμος Α, μετάφραση Ε. Βαϊκούση, εκδ. Νεφέλη, Αθήνα, 1998.

¹⁷ Bordo, M., Irwin, D., (1999), “*Is Globalization Today Really Different than Globalization a Hundred Years Ago?*”, NBER, Working Paper

Θα πρέπει να σημειωθεί επίσης πως οι Άγγλοι πρεσβευτές της γλώσσας και οι σχετικοί επίτροποι, έχουν επανειλημμένως τονίσει ότι είναι υποχρεωμένοι να προβάλλουν και να αναδείξουν μέσω της συγκεκριμένης γλώσσας την πολιτιστική τους κληρονομιά αλλά πάντα ως τμήμα του Δυτικού Πολιτισμού. Συγκεκριμένα, υποστηρίζουν ότι η χώρα τους βρίσκεται στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος όχι ως ένα νοητό εθνικό σχήμα ελαφρώς ξεπερασμένο. Αλλά ως μια ζωντανή κιβωτός του πολιτισμού και των ανθρωπιστικών αξιών του Δυτικού Πολιτισμού¹⁸. Αυτό σημαίνει ότι αντιλαμβάνονται τη σημασία των γλωσσικών «μνημείων» της χώρας τους αλλά και τα οποία θα πρέπει να ενταχθούν στα πλαίσια της κληρονομιάς του Δυτικού Πολιτισμού.

Τέλος, τονίζεται η σημασία της διατήρησης του Αγγλικού πολιτισμού ώστε να εμπνέει και να καθοδηγεί και τις επόμενες γενιές στην διατήρηση της διεθνής αυτής γλώσσας. Η ταυτότητα της συγκεκριμένης γλώσσας θα πρέπει να καθορίζεται από την πολιτισμική κληρονομιά της χώρας αλλά ταυτόχρονα να προσαρμόζεται στα πλαίσια ενός σύγχρονου πολυπολιτισμικού κόσμου. Πολλοί από του γλωσσολόγους υποστηρίζουν ότι με την ανάπτυξη της Αγγλικής γλώσσας, έχει δοθεί στον κόσμο η μοναδική ευκαιρία να ανοίξουν νέους δρόμους που οδηγούν στην καρδιά των εξελίξεων της σύγχρονης πολιτιστικής δημιουργίας και αυτό όχι για εκείνους, αλλά για τις μελλοντικές γενιές. Συμπεραίνουμε λοιπόν ότι υπάρχει η θέληση διατήρησης της πολιτισμική κληρονομιάς μέσω της ανάπτυξης της Αγγλικής Γλώσσας, ώστε οι νέοι να εμπνέονται και να καθοδηγούνται από αυτήν.

Είναι σημαντικό επίσης να αναφερθεί πως από την εποχή της Βιομηχανική Επανάστασης και μετά η ιδέα της ανάπτυξης της Αγγλικής γλώσσας αποσυνδέθηκε από τις κοινωνικές και πολιτισμικές διαστάσεις που είχε αρχικά στο πλαίσιο του διαφωτιστικού ιδεώδους της προόδου¹⁹. Υπήρχε

¹⁸ Πασχαλίδης Γ. & Χαμπούρη-Ιωαννίδου Α., “Οι διαστάσεις των πολιτιστικών φαινομένων”. Τόμος Α, Εισαγωγή στον Πολιτισμό. Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Πάτρα, 2002.

¹⁹ C. E. & J. M. Eckersley, 1995, “A comprehensive English Grammar”, Encyclopedia of the English Language

μια οικονομικο-κεντρική αντίληψη περί ανάπτυξης της γλώσσας, η οποία οδήγησε στην εδραίωση του μύθου ότι η οικονομική ευρωστία ενός κράτους, εκφρασμένη σε οικονομικούς δείκτες, μπορεί από μόνη της να εγγυηθεί την οικονομική και πολιτισμική του ανάπτυξη βασισμένη μόνο στην δική της κουλτούρα. Αυτή η αντίληψη αποδείχτηκε λανθασμένη καθώς η έννοια του πολιτισμού και της κουλτούρας παραγκωνίστηκε και θυσιάστηκε στο βωμό της οικονομικής και βιομηχανικής ανάπτυξης. Οι καταστροφικές παρενέργειες αυτού του μύθου για την κοινωνία, τον πολιτισμό και το περιβάλλον έγιναν ιδιαίτερα εμφανείς στις δεκαετίες του 1970 και 1980, οδηγώντας τόσο στις αναπτυγμένες όσο και τις αναπτυσσόμενες χώρες στην αναζήτηση εναλλακτικών προτύπων ανάπτυξης και αναγκαστικής χρησιμοποίησης της Αγγλικής γλώσσας για περαιτέρω ανάπτυξη του εμπορίου πέρα από τα καθορισμένα σύνορα των χωρών²⁰.

Η πιο σημαντική πρόταση που έχει διατυπωθεί από τους επιστημονικούς φορείς σχετικά με τη σχέση που θα πρέπει να έχει η ανάπτυξη της Αγγλικής γλώσσας και ο πολιτισμός σε ένα κράτος, συνίσταται σε ένα πολιτισμό-κεντρικό μοντέλο ανάπτυξης στο πλαίσιο του οποίου οι έννοιες του πολιτισμού και της ανάπτυξης της συγκεκριμένης γλώσσας επαναπροσδιορίστηκαν και επανασυνδέθηκαν. Ο πολιτισμός προτείνεται πλέον ως το βασικό μέσο και ταυτόχρονα ως ο κύριος στόχος της ανάπτυξης της Αγγλικής γλώσσας. Τέλος, πολλοί είναι εκείνοι που δηλώνουν στις μέρες μας θερμοί υποστηρικτές της Αγγλικής γλώσσας και έχουν επηρεαστεί από την παραπάνω πρόταση καθώς συνδέει άμεσα, την ανάπτυξη πολλών τομέων της χώρας τους με την προβολή και ανάδειξη του από αυτήν την γλώσσα.

1.3 Χρήση της Αγγλικής Γλώσσας για Επιχειρηματικούς και Εμπορικούς Σκοπούς

Αποτελεί γεγονός πως ζούμε σε μια εποχή όπου το Μάρκετινγκ και η διαφήμιση αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο των επιχειρήσεων με σκοπό την

²⁰ C. E. & J. M. Eckersley, 1995, "A comprehensive English Grammar", Encyclopedia of the English Language

επίτευξη των επιχειρηματικών στόχων τους αλλά και την ικανοποίηση των πελατών. Με διαφορετικό τρόπο δηλαδή, η κάθε εταιρεία προσπαθεί να ικανοποιήσει τις ανάγκες των καταναλωτών αλλά και να αντιστοιχίσει τα διαφορετικά προϊόντα ή τις υπηρεσίες που παράγονται για αυτούς²¹. Μια επιπλέον λειτουργία αλλά και βασική προϋπόθεση της διαφήμισης είναι να κατασκευάσει τα αντίστοιχα προϊόντα που επιθυμούν οι καταναλωτές και που μέσω αυτής θα καταφέρει να προωθήσει στην αγορά, όχι μόνο στην τοπική αγορά που εδρεύει και δραστηριοποιείται η κάθε επιχείρηση αλλά σε μια παγκόσμια με πολλούς αποδέκτες. Για να επιτευχθεί όμως κάτι τέτοιο αποτελεσματικά, θα πρέπει η προώθηση να γίνει σε μια γλώσσα η οποία θα είναι διεθνής και θα μπορεί να γίνει κατανοητή από μια πολύ μεγάλη μερίδα καταναλωτών. Μια τέτοια γλώσσα φυσικά είναι εκείνη των Αγγλικών και η οποία χρησιμοποιείται ευρέως στις μέρες μας από τις διεθνείς επιχειρήσεις στις διάφορες διαφημίσεις τους.

Ως βασικός στόχος της διαφήμισης χαρακτηρίζεται η επαναλαμβανόμενη πώληση των αγαθών και υπηρεσιών που παράγονται και ειδικότερα τα καταναλωτικά αγαθά εκείνα τα οποία καταναλώνονται πιο γρήγορα. Σε όλη αυτή την διαδικασία η διαφήμιση χαρακτηρίζεται, ως μέσο προώθησης των αγαθών που κυκλοφορούν στην αγορά. Η διαφήμιση ως έννοια χαρακτηρίζεται υπερβολικά δυνατή, αφού κάθε χρόνο οι επιχειρήσεις δαπανούν υπέρογκα χρηματικά ποσά εκατομμυρίων με απώτερο σκοπό την καλύτερη προώθηση των προϊόντων τους. Στην προσπάθεια όμως αυτή για την επίτευξη των στόχων τους αλλά και μεγιστοποίηση των κερδών τους, οι επιχειρήσεις ξεπερνούν τα λεπτά όρια του σεβασμού της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας και θίγουν χαρακτήρες ανθρώπων.

Στις μέρες όπου ζούμε η απαίτηση των καταναλωτών για καλύτερα αλλά και φθηνότερα προϊόντα που κυκλοφορούν στην αγορά όλο και μεγαλώνει, με αποτέλεσμα να είναι σημαντικό το ποσοστό εκείνων που τιμωρούν τις διάφορες επιχειρήσεις για τις κακές πρακτικές που εφαρμόζουν από οποιαδήποτε ήπειρο και αν προέρχονται. Επίσης υπάρχουν και

²¹ C. E. & J. M. Eckersley, 1970, "A comprehensive English Grammar", Longman

ορισμένοι καταναλωτές, οι οποίοι επιβραβεύουν επιχειρήσεις, οι οποίες καταφέρνουν να πωλούν φθηνά και εξαιρετικής ποιότητας προϊόντα συντελώντας με αυτό τον τρόπο στην προώθηση των πωλήσεων και στην μείωση των δαπανών από μέρους των καταναλωτών. Φυσικά σε πολλές περιπτώσεις, αν δεν ήταν η διαφήμιση και η γλώσσα των Αγγλικών να γίνουν γνωστές σε διάφορες χώρες του κόσμου, τα αποτελέσματα δεν θα ήταν τόσο θεαματικά²².

Θα πρέπει λοιπόν οι διάφορες επιχειρήσεις να ενισχύσουν την κοινωνική τους ευθύνη ως ένα σημαντικό στοιχείο της στρατηγικής τους μέσω της διαφήμισης και την χρησιμοποίησης της Αγγλικής γλώσσας, έτσι ώστε να ανταπεξέλθουν στην κοινωνική κριτική αλλά και να αναπτύξουν τον σεβασμό των πελατών προς αυτές. Αν κάτι τέτοιο γίνει πραγματικότητα, τότε οι πωλήσεις εκ μέρους των εταιρειών θα αυξηθούν σημαντικά και οι δαπάνες εντός μιας κοινωνίας θα αποτελέσουν σημαντικό παράγοντα ανάπτυξης.

Είναι γεγονός πως στις μέρες μας υπάρχουν καταναλωτές, ο οποίοι εκδηλώνουν με μεγάλη υπευθυνότητα την θέση τους και την αντίθεση τους με κάποια δράση από μέρους τους. Θεωρούν ότι οι εταιρείες θα πρέπει να είναι υπεύθυνες για τα προϊόντα τα οποία παράγουν και για τα θέματα τα οποία σχετίζονται με την οργάνωση αλλά και την παραγωγική διαδικασία της εταιρείας. Όλη αυτή η παραγωγική διαδικασία θα πρέπει να έχει άμεσο στόχο την προστασία αλλά και τον σωστό προσανατολισμό του πελάτη στην αγορά των προϊόντων αλλά και την προώθηση των πωλήσεων, αφού το φαινόμενο της παγκοσμιοποίησης είναι πλέον τέτοιο ώστε η κάθε εταιρεία μέσω της χρησιμοποίησης της Αγγλικής γλώσσας μπορεί να γίνει γνωστή και να διαφημιστεί σε πολλά μέρη του κόσμου.

Θα πρέπει επίσης να αναφερθεί πως η παγκοσμιοποίηση και η ραγδαία ανάπτυξη, η επέκταση των τεχνολογιών και η πληροφόρηση στον εργασιακό τομέα, αποτελούν τα τελευταία χρόνια ένα επίδικο αντικείμενο θεωρητικών και επιστημονικών προβληματισμών αλλά και κοινωνικής και

²² David Graddol, 2008, *"The Future of English"*, The British Council, 2000

πολιτικής διαπραγμάτευσης σε διάφορες χώρες του κόσμου. Καθώς η σημασία της γνώσης αλλά και της πληροφόρησης σχετικά με αυτές τις τεχνολογικές αναπτύξεις αποκτά καθοριστική σημασία για το μέλλον των κοινωνιών σε ένα ευρύτερο παγκόσμιο περιβάλλον, θα μπορούσαμε να πούμε πως η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών αναδεικνύεται σε κεντρικό παράγοντα της αναπτυξιακής διαδικασίας καθώς και της διατήρησης και βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης των εργαζομένων. Σε όλα αυτά τα γεγονότα, η Αγγλική γλώσσα έχει «παιξει» καθοριστικό ρόλο

Θα πρέπει επίσης να αναφέρουμε πως η ανάπτυξη της Αγγλικής γλώσσας έχει επικεντρωθεί τα τελευταία χρόνια και στα πλεονεκτήματα που μπορεί να προσφέρει στην τεχνολογία και στον εργασιακό τομέα, στην δημιουργία φαντασίας αλλά και τις εργασιακές πρακτικές ως μία νέα μορφή οργάνωσης τμημάτων της παραγωγικής διαδικασίας η οποία αναπτύσσεται τα τελευταία χρόνια χάριν και όχι εξαιτίας των νέων τεχνολογιών στις διάφορες χώρες. Τα πλεονεκτήματα τα οποία θέτονται ως απόρροια της εφαρμογής της τεχνολογίας στον εργασιακό τομέα από χώρα σε χώρα μέσω της χρησιμοποίησης της Αγγλικής γλώσσας, αφορούν μία προσπάθεια συνολικής αποτίμησης του ρόλου και της σημασίας της τεχνολογίας ως αποτέλεσμα αναφοράς ερευνών και απόψεων σχετικά με την ως τώρα σχέση της με τις πάγιες επενδύσεις των επιχειρήσεων²³.

Η ανάπτυξη της τεχνολογίας στον επιχειρηματικό τομέα αλλά και τις εργασιακές πρακτικές ως ένα νέο εργασιακό και κοινωνικό φαινόμενο μέσω της παγκοσμιοποίησης και της σημαντικής βοήθειας σε αυτό από την αγγλική γλώσσα, θέτει κάποια συγκεκριμένα ερωτήματα σχετικά με τους στόχους, τις επιδιώξεις και τα οφέλη των κοινωνικών επιχειρήσεων τα οποία συνδέονται με τις πάγιες επενδύσεις από χώρα και την είσοδο τους σε αυτές. Μπορεί λοιπόν κάποιος να υποστηρίξει ότι οι πάγιες επενδύσεις μιας επιχείρησης σε μια ξένη χώρα και με την βοήθεια της Αγγλικής γλώσσας σχετίζονται άμεσα με τις υποθέσεις της τεχνολογίας. Αυτές απαιτούνται να αποδειχθούν ως προς το αν η συγκεκριμένη εφαρμογή τους στις επιχειρήσεις μπορούν να προσφέρουν

²³ David Graddol, 2008, *"The Future of English"*, The British Council, 2000

συγκεκριμένα πλεονεκτήματα στο μέλλον των εργαζομένων και των διαφόρων εργασιακών πρακτικών.

Ένα από τα κύρια πλεονεκτήματα τα οποία θα μπορούσαμε να επισημάνουμε σχετικά με την αύξηση της τεχνολογίας αλλά και των πάγιων επενδύσεων των επιχειρήσεων σε μια ξένη χώρα και με την χρήση της Αγγλικής γλώσσας, είναι ότι αυξάνεται η παραγωγικότητα και η ανταγωνιστικότητα των εταιρειών σε παγκόσμιο επίπεδο αλλά ταυτόχρονα εντείνεται και η χρήση των τεχνολογικών μέσων, η οποία συμβάλλει στην δημιουργία νέων προϊόντων και ιδεών από τους ίδιους τους εργαζομένους. Επιπλέον η χρήση των νέων τεχνολογιών σε συνδυασμό με τις διεθνείς επιχειρηματικές αναπτύξεις των επιχειρήσεων, συμβάλλουν στην δημιουργία και επέκταση νέων παραγωγικών και εργασιακών δραστηριοτήτων και δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας, βοηθώντας με αυτό τον τρόπο στην καταπολέμηση της ανεργίας αλλά και την εισαγωγή νέων ανθρώπων στην αγορά εργασίας μια κοινωνίας. Συνεπώς η εργασιακή κατάσταση σε μια κοινωνία παραμένει υγιής, συμβάλλοντας έτσι αποτελεσματικά στην οικονομική ευημερία της κοινωνίας αυτής.

1.4 Το Μέλλον της Αγγλικής Γλώσσας

Η σύγχρονη αγγλική γλώσσα παρουσιάζεται να έχει τόσο δύναμη, ώστε θεωρείται εξαιρετικά δύσκολο να εκτοπιστεί από την θέση που κατέχει στην εποχή μας και να πάψει να θεωρείται η «Κοινή Διεθνής». Στις μέρες μας, η συγκεκριμένη γλώσσα θεωρείται πως κατέχει πρωταγωνιστική θέση στους κλάδους των επικοινωνιών, της επιστήμης, της πολιτικής, των επιχειρήσεων, της ψυχαγωγίας, των ράδιο-επικοινωνιών καθώς και των ηλεκτρονικών υπολογιστών. Η συγκεκριμένη γλώσσα αποτελεί επίσης μια από τις έξι επίσημες γλώσσες του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και από τις 23 επίσημες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου κα κατέχει την δεύτερη θέση ως μητρική γλώσσα και την πρώτη φυσικά ως ξένη γλώσσα με ποσοστό 51%²⁴.

²⁴ David Graddol, 2008, *“The Future of English”*, The British Council, 2000

Θα πρέπει να αναφερθεί στο συγκεκριμένο σημείο πως η Αγγλική οφείλει την εξάπλωση της στην ίδρυση των αποικιών σε διάφορα μέρη του κόσμου. Οι πολεμικές κατακτήσεις και διπλωματικές συμφωνίες που ακολούθησαν τα επόμενα χρόνια, προσέφεραν στην γλώσσα αυτή την ευκαιρία να εξαπλωθεί και να διαδοθεί ακόμα περισσότερο σε άλλες χώρες του κόσμου. Η εξάπλωση της Αγγλικής γλώσσας έφτασε στο υπέρτατο σημείο της κατά την περίοδο της Βρετανικής Αυτοκρατορίας τον 19^ο αιώνα και όταν εκείνη επέβαλε την αναγνώριση της συγκεκριμένης γλώσσας σε παγκόσμιο επίπεδο από όλες τις χώρες²⁵.

Το μέλλον της Αγγλικής κρίνεται στην παρούσα φάση εξαιρετικά ελπιδοφόρο, αφού η συγκεκριμένη έχει μετουσιωθεί σε μια απαραίτητη γλώσσα την οποία θα πρέπει να γνωρίζουν όλοι οι νέοι της εποχής μας, προκειμένου να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις της επιχειρηματικής καθημερινότητας. Το γεγονός αυτό έχει ως αποτέλεσμα περισσότεροι από ένα δισεκατομμύριο άνθρωποι ανά τον κόσμο να μιλούν την γλώσσα αυτή στα βασικά της μέρη βέβαια και με σκοπό να μπορούν να συνεννοηθούν σε οποιαδήποτε πτυχή της καθημερινής τους ζωής. Η αγγλική γλώσσα θεωρείται τόσο δυνατή, ώστε έχει καταφέρει να αλλοιώσει γλωσσικούς προσδιορισμούς και ποικιλομορφίες άλλων γλωσσών και λόγω συνεχούς επίδρασης της σε τομείς λεξιλογίου, γραμματικής και συντακτικού.

Τέλος, θα πρέπει να αναφερθεί κανείς στις μέρες μας δεν μπορεί να φανταστεί ποιος και τι είδους μηχανισμός θα μπορούσε να σταματήσει την ανοδική πορεία της γλώσσας αυτής και την ενδεχόμενη συρρίκνωση της. Ο λόγος για τον οποίο συμβαίνει κάτι τέτοιο, σχετίζεται με την χρησιμοποίηση της γλώσσας σε κάθε περίπτωση της καθημερινής μας ζωής, είτε για διασκέδαση είτε για επιχειρηματική δραστηριότητα. Χρησιμοποιείται επίσης σε συγκεκριμένες διεθνείς δραστηριότητες όπως την εναέρια κυκλοφορία καθώς και σε ρυθμίσεις ζητημάτων που αφορούν την διένεξη άλλων χωρών οι οποίες ανήκουν στον αραβικό χώρο. Συνεπώς γίνεται αντιληπτό πως η Αγγλική

²⁵ Bordo, M., Irwin, D., (1999), *"Is Globalization Today Really Different than Globalization a Hundred Years Ago?"*, NBER, Working Paper

γλώσσα έχει ισχυροποιηθεί τόσο πολύ που δεν μπορεί πλέον να εξαφανισθεί σε καμία περίπτωση, αφού ομιλείται σε πάρα πολλές χώρες ανά τον κόσμο. Αυτό που ίσως την επηρεάσει να είναι η δημιουργία μιας δεύτερης γλώσσας που μπορεί να προκύψει και θα ομιλείται συγχρόνως με την πρώτη μητρική που γνωρίζουμε στις μέρες μας.

2. Κεφάλαιο Δεύτερο : Αγγλική Γλώσσα και Ανάπτυξη Επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα

2.1 Συμβολή της Γλώσσας στην Επιχειρηματική Σκηνή

Αποτελεί γεγονός πως η αγγλική γλώσσα είναι μια γλώσσα της ινδοευρωπαϊκής οικογένειας και έλκει την καταγωγή της από την Αγγλία και είναι η μητρική γλώσσα της πλειοψηφίας των κατοίκων του Ηνωμένου Βασιλείου, των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, του Καναδά, της Αυστραλίας, της Νέας Ζηλανδίας, της Δημοκρατίας της Ιρλανδίας και της Αγγλόφωνης Καραϊβικής. Χρησιμοποιείται, επίσης, ως δεύτερη ή επίσημη γλώσσα σε πολλές χώρες του κόσμου, κυρίως σε όσες αποτελούν μέλη της Κοινοπολιτείας των Εθνών, καθώς και σε πολλούς διεθνείς οργανισμούς²⁶.

Η σύγχρονη αγγλική γλώσσα, η οποία μερικές φορές χαρακτηρίζεται ως η πρώτη παγκόσμια *lingua franca*, κατέχει κυρίαρχη θέση ως διεθνής γλώσσα στους επιχειρηματικούς τομείς των επικοινωνιών, της επιστήμης, των επιχειρήσεων, της πολιτικής και της διπλωματίας, της ψυχαγωγίας, της αεροναυτιλίας και της ραδιοεπικοινωνίας, και των ηλεκτρονικών υπολογιστών και του διαδικτύου. Αποτελεί μία από τις συνολικά έξι επίσημες γλώσσες του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, μία από τις 23 επίσημες της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπου κατέχει τη δεύτερη θέση ως μητρική γλώσσα και την πρώτη ως ξένη γλώσσα με ποσοστό 51%, τη μοναδική επίσημη της Κοινοπολιτείας των Εθνών, ενώ χρησιμοποιείται και σε πολλούς ακόμη διεθνείς οργανισμούς.

Η γνώση της αγγλικής έχει καταστεί απαραίτητη σε ένα ευρύ εργασιακό φάσμα, ενώ σε πολλές χώρες, στις οποίες δεν αποτελεί επίσημη γλώσσα, είναι απαραίτητη ως προσόν για την εξεύρεση εργασίας, με αποτέλεσμα πάνω από ένα δισεκατομμύριο άνθρωποι σε όλον τον κόσμο να την μιλούν, τουλάχιστον στο βασικό της επίπεδο. Τα Αγγλικά είναι μια Γλώσσα που χρησιμοποιείται σήμερα πάνω από 1,5 δισεκατομμύρια ανθρώπους για την

²⁶ Bordo, M., Irwin, D., (1999), "Is Globalization Today Really Different than Globalization a Hundred Years Ago?", NBER, Working Paper

διεθνή επικοινωνία τόσο στον προφορικό όσο και στον γραπτό λόγο. Η Αγγλική Γλώσσα κατέχει τη δεύτερη θέση ως μητρική γλώσσα καθώς επίσης την πρώτη ως ξένη γλώσσα με ποσοστό 51%. Η γνώση της αγγλικής έχει καταστεί απαραίτητη σε ένα ευρύ εργασιακό φάσμα. Θεωρείται η γλώσσα του εμπορίου και των ηλεκτρονικών υπολογιστών, ενώ σε πολλές χώρες, στις οποίες δεν αποτελεί επίσημη γλώσσα, είναι απαραίτητη ως προσόν για μεταπτυχιακές σπουδές και την εξεύρεση εργασίας²⁷.

Όλες οι επιχειρηματικές μονάδες της χώρας και οι οποίες σε μεγάλο βαθμό αναπτύσσουν τη διεξαγωγή του εμπορίου μέσω της επικοινωνίας τους στην αγγλική γλώσσα με άλλες συναφείς επιχειρήσεις ή με μεμονωμένα άτομα όπως οι τουρίστες, σίγουρα προσφέρουν σημαντικά οφέλη στην ανάπτυξη της επιχειρηματικής σκηνής της χώρας. Σε μεγάλο βαθμό όμως, η επιχειρηματικότητα αυτή πραγματώνεται μέσω της ύπαρξης της αγγλικής γλώσσας και η οποία έχει αναγνωριστεί από όλους τους επιχειρηματικούς και διεθνείς φορείς στις μέρες μας.

2.2 Τρόποι Συμβολής Επιχειρηματικότητας στη Χώρα

Σε μία προσπάθεια αντιμετώπισης των σημαντικών προβλημάτων που προκαλεί η διεθνής οικονομική κρίση και προκειμένου να προωθηθεί η επιχειρηματικότητα στη χώρα μας, χώρες από την Ανατολή όπως το Κουβέιτ, το Κατάρ και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα έχουν αποδεχθεί να συμμετάσχουν σε χωριστές επιχειρηματικές διημερίδες προκειμένου να επικοινωνήσουν με ελληνικές επιχειρήσεις, να ενημερωθούν για τα επενδυτικά πλαίσια που έχουν διαμορφωθεί πρόσφατα στην Ελλάδα και πιθανώς να προχωρήσουν σε επιχειρηματικές συνεργασίες. Εκτιμάται από την πλευρά των χωρών του Κόλπου ότι:

- ακόμη και σε περίοδο κρίσης προσφέρονται πολλές αξιόλογες επενδυτικές ευκαιρίες στους τομείς της ενέργειας, του τουρισμού, των μεταφορών, των

²⁷ Bordo, M., Irwin, D., (1999), *“Is Globalization Today Really Different than Globalization a Hundred Years Ago?”*, NBER, Working Paper

νέων τεχνολογιών, των τροφίμων, της αγροτικής ανάπτυξης και της φαρμακοβιομηχανίας

- στην Ευρωπαϊκή Ένωση το οικονομικό και επενδυτικό περιβάλλον εξασφαλίζει θεσμική σταθερότητα

Η όποια λοιπόν επικοινωνία πραγματοποιείται, διεξάγεται αποκλειστικά με την χρήση της αγγλικής γλώσσας με τους υπευθύνους των αναφερόμενων χωρών. Γίνεται συνεπώς αντιληπτό πως η γλώσσα των αγγλικών μπορεί να ενώσει και να μετουσιώσει σε πράξη ιδέες που προέρχονται από οποιοδήποτε μέρος του κόσμου και αποτελούν υπόβαθρο για την ανάπτυξη επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα. Τέλος θα πρέπει να σημειωθεί πως σχετικοί άλλοι τρόποι συμβολής της αγγλικής γλώσσας στην επιχειρηματικότητα της χώρας, αναφέρονται στη λειτουργία των μικρομεσαίων επιχειρήσεων πρώτων υλών με σκοπό την κατασκευή προϊόντων προς πώληση ή την εισαγωγή διαφόρων αγαθών και τα οποία μεταπωλούνται στον καταναλωτή χωρίς περαιτέρω επεξεργασία. Οι συνεννοήσεις που διεξάγονται αλλά και τα συνοδευτικά έγγραφα των συγκεκριμένων εμπορευμάτων είναι στην αγγλική γλώσσα και γίνονται αποδεκτά από όλους τους εθνικούς φορείς διεκπεραίωσης σχετικών εργασιών.

2.3 Ενδεικτικοί Τομείς που Βοηθά να Αναπτυχθούν η Συγκεκριμένη Γλώσσα

2.3.1 Τουρισμός

Τα τελευταία χρόνια έχει παρατηρηθεί έντονα το φαινόμενο της αύξησης του τουρισμού όχι μόνο με προορισμό τις χώρες του εξωτερικού αλλά και την Ελλάδα. Η αύξηση αυτή εξαρτάται σημαντικά από την οικονομική κατάσταση της κάθε χώρας και συνεπώς των κατοίκων της, την ηρεμία που επικρατεί στις σχέσεις μεταξύ των κρατών αλλά και στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον της κάθε χώρας. Αποτελεί γεγονός πως όταν υπάρχει μια κατάσταση σταθερής και υγιούς οικονομίας, ο πελάτης – τουρίστας μπορεί να

προγραμματίσει σωστά την περίοδο των διακοπών του είτε χειμώνα είτε καλοκαίρι, βάση των εσόδων του²⁸.

Η τουριστική ανάπτυξη μίας περιοχής στην Ελλάδα εξαρτάται από διάφορους παραμέτρους οι οποίες συντελούν ή και επηρεάζουν την επίτευξη των στόχων της, τις οποίες αναφέραμε στην προηγούμενη ενότητα. Σύμφωνα με τους ειδικούς, όλες οι παράμετροι είναι ουσιαστικά εξίσου σημαντικές, ξεχωρίζουν όμως δύο, αυτή της «φέρουσας ικανότητας» της υπό ανάπτυξη περιοχής την οποία και θα εξετάσουμε στην επόμενη ενότητα αλλά και της τουριστικής πολιτικής σε τοπικό και διεθνές επίπεδο. Το σύνολο των παραγόντων επιρροής που θα παρουσιαστούν αναλυτικά είναι τα παρακάτω:

- Χαρακτηριστικά τουριστικής ζήτησης
- Τουριστικοί πόροι της χώρας ή της περιοχής
- Επιρροή των υπαρκτών προτύπων τουριστικής ανάπτυξης στην προσφορά
- Φορείς, οργανισμοί και κοινωνικοεπαγγελματικές ομάδες που εμπλέκονται τη διαδικασία της τουριστικής ανάπτυξης
- Τουριστικές επιχειρήσεις
- Τουριστική πολιτική (διεθνής, εθνική, τοπική)
- Τουριστικοί πόροι της χώρας ή της περιοχής

Οι τουριστικοί πόροι μίας χώρας καθορίζουν σε σημαντικό βαθμό την τουριστική ανάπτυξη μίας περιοχής ή χώρας. Όσο περισσότεροι οι πόροι τόσο μεγαλύτερο είναι το συγκριτικό πλεονέκτημα που διαθέτει μία περιοχή. Αναφερόμενοι στους πόρους αναφερόμαστε στους φυσικούς (κλίμα, φυσικό περιβάλλον, γεωμορφολογία κ.α) και στους πολιτιστικούς (παράδοση, ήθη και έθιμα κ.α). Επίσης σε αυτούς συγκαταλέγονται και όλες οι διαθέσιμες υποδομές και υπηρεσίες όπως τα ξενοδοχεία και πάσης φύσεως τουριστικά καταλύματα, τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς, τα πρακτορεία και τα επικοινωνιακά δίκτυα, οι χώροι διασκέδασης και αναψυχής, τα επισιτιστικά κέντρα. Η αύξηση των τουριστικών χωρών και περιοχών επιβάλλει την

²⁸ Ζαχαράτος Γ., Τσάρτας Π., 2008, Τόμος Γ', "Τουριστικός Τομέας", Έκδοση για Ε.Α.Π.

παράλληλη ανάπτυξη, προβολή και διαχείριση των τουριστικών πόρων για την ορθολογικότερη ανάπτυξή της.

Οι διάφοροι φορείς, οργανισμοί και κοινωνικοεπαγγελματικές ομάδες που συγκροτήθηκαν με την πάροδο των ετών λόγω της τουριστικής ανάπτυξης των χωρών επηρεάζουν με καταλυτικό τρόπο την τουριστική ανάπτυξη. Η επιρροή τους πηγάζει από την ίδια τη λειτουργία τους και το θεσμικό τους ρόλο καθότι είναι αυτοί που επωμίζονται, σε μεγάλο βαθμό, την επιβολή της τουριστικής πολιτικής, την έρευνα, τον προγραμματισμό και τη διαχείριση της τουριστικής ανάπτυξης²⁹.

Οι τουριστικές επιχειρήσεις λόγω της διεθνοποίησης του τουρισμού και της ανάδειξης αγορών που μέχρι πρότινος υστερούσαν τουριστικά αλλά και λόγω των οικονομιών κλίμακος τις οποίες επωφελούνται ιδιαίτερα οι μεγάλες εξ αυτών (tour operators), τις έχει τοποθετήσει σε πλεονεκτική άρα και σε καθοριστική θέση. Ο ρόλος τους ολοένα και ενδυναμώνεται λόγω της μετάλλαξης του τουριστικού προϊόντος παγκοσμίως από ελεύθερο και μεμονωμένο σε οργανωμένο και καθημερινό³⁰. Τα πλεονεκτήματα που προσφέρονται από την ύπαρξη του τουρισμού στην Ελλάδα, μπορούν να αναφερθούν ως εξής.

- Αυξάνει σημαντικά την εισροή συναλλάγματος και μειώνει σημαντικά το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών.
- Αναπτύσσει και μεγεθύνει πολλούς εξαρτώμενους κλάδους της οικονομίας με αποτέλεσμα να τονώνεται η εγχώρια παραγωγική και εμπορική δραστηριότητα σε εθνικό και τοπικό επίπεδο.
- Αυξάνει τις θέσεις εργασίας καταπολεμώντας σημαντικά την ανεργία.
- Αυξάνει τα εισοδήματα της περιφέρειας μειώνοντας την διαφορά τους από αυτά των μεγάλων αστικών κέντρων.

²⁹ Κοκκώσης, Χ, Τσάρτας, Π., 2001, *“Βιώσιμη Τουριστική Ανάπτυξη και Περιβάλλον”*, Εκδόσεις Κριτική

³⁰ Ζαχαράτος Γ., Τσάρτας Π., 2008, Τόμος Γ', *“Τουριστικός Τομέας”*, Έκδοση για Ε.Α.Π.

- Αυξάνει τα έσοδα της τοπικής αυτοδιοίκησης και τα εισοδήματα των κατοίκων αναπτυσσόμενων τουριστικά περιοχών.
- Τονώνει στο σύνολό της την οικονομία λόγω των πολλαπλασιαστικών επιδράσεων που προκαλεί η τουριστική ανάπτυξη οι οποίες εκδηλώνονται κυρίως με την αύξηση των συναλλαγών και με τη σειρά τους προκαλούν ποσοτικά και ποιοτικά αποτελέσματα.

Βάση των παραπάνω λοιπόν, θα μπορούσε να σημειωθεί πως ο τουρισμός στις μέρες μας έχει αναπτυχθεί σημαντικά σε οικονομική και σε κοινωνική σημασία με την χρήση μια βασικής γλώσσας συνεννοήσεων, εκείνης της Αγγλικής. Άλλωστε ο πιο γρήγορα αναπτυσσόμενος οικονομικός τομέας των πιο αναπτυγμένων βιομηχανικά χωρών τα τελευταία χρόνια, είναι ο τομέας των υπηρεσιών. Το μεγαλύτερο κομμάτι του τομέα των υπηρεσιών είναι τα ταξίδια και ο τουρισμός. Μια από αυτές τις υποδομές, είναι εκείνη της λειτουργίας των διαφόρων ταξιδιωτικών πρακτορείων τα οποία θα μπορέσουν να προσφέρουν στην χώρα τους τα μέγιστα και να την βοηθήσουν να διακριθεί στον συγκεκριμένο τομέα και στα οποία φυσικά οι υπάλληλοι τους θα μπορούν να ομιλούν την Αγγλική γλώσσα και να προωθούν τα τουριστικά τους πακέτα ανά τον κόσμο.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα της χρήσης της Αγγλικής γλώσσας στην τουριστική βιομηχανία, αποτελεί η χώρα της Ελλάδας. Πολλοί οι οποίοι ασχολούνται με το φαινόμενο του τουρισμού στην χώρα αυτή, έχουν διατυπώσει κατά καιρούς την ερώτηση ποια πραγματικά είναι η κατάσταση του φαινομένου αυτού στις μέρες μας και ποιο είναι τελικά το προφίλ των ταξιδιωτικών πρακτορείων που λειτουργούν εντός της Ελληνικής επικράτειας³¹. Αποτελεί πραγματικότητα πως ο τομέας αυτός θεωρείται ιδιαίτερος σημαντικός, αφού έχει αποδειχτεί ότι συμβάλει σε σημαντικό βαθμό στην αύξηση του Α.Ε.Π. κάθε χώρας. Στις μέρες μας δραστηριοποιούνται πάνω από δύο εκατομμύρια τουριστικές επιχειρήσεις, όλες εντός των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με κοινή χρήση γλώσσας εκείνη των αγγλικών. Ο αριθμός αυτών των επιχειρήσεων αναμένεται να αυξηθεί δραματικά τα

³¹ Λογοθέτης Μ. (1996), “Αναβάθμιση και Εκσυγχρονισμός της Τουριστικής Εκπαίδευσης”, Ινστιτούτο Τουριστικών και Ξενοδοχειακών Ερευνών, Αθήνα, 1996.

επόμενα χρόνια, λόγω των δυνατοτήτων που προσφέρονται σε αυτόν τον τομέα και της κοινής γλώσσας συνεννόησης μεταξύ των λαών.

Ο τουρισμός αποτελεί πράγματι μία από τις οικονομικές δραστηριότητες με το σημαντικότερο δυναμικό για τη δημιουργία μελλοντικής ανάπτυξης και απασχόλησης στην Ε.Ε. με την χρήση της γλώσσας των Αγγλικών. Υπό το στενότερο ορισμό του, ο τουρισμός παράγει σήμερα πάνω από το 4% του ΑΕγχΠ της Ε.Ε. και ποικίλλει από 2% περίπου σε διάφορα νέα κράτη μέλη έως 12% στη Μάλτα. Η έμμεση συμβολή του στο ΑΕγχΠ είναι πολύ υψηλότερη - ο τουρισμός παράγει έμμεσα πάνω από 10% του ΑεγχΠ της Ε.Ε. και παρέχει περίπου 12% του συνόλου των θέσεων εργασίας³². Το συγκεκριμένο σκέλος όμως θα λέγαμε ότι αγγίζει σε μεγαλύτερο βαθμό τις μικρές ξενοδοχειακές μονάδες που συνεργάζονται στενότερα με τα διάφορα ταξιδιωτικά πρακτορεία, οι οποίες προκειμένου να ελκύσουν ένα ικανοποιητικό ποσοστό τουριστών κάθε χρόνο θα πρέπει να εφαρμόσουν μια σωστή και αποτελεσματική διοίκηση αλλά και ένα σωστά καταρτισμένο πλάνο μάρκετινγκ και διαφήμισης μέσω αυτών των συνεργασιών που αναπτύσσονται.

Η Ελλάδα λοιπόν θα μπορούσαμε να πούμε πως θεωρείται ένας κατάλληλος τόπος για τις διακοπές ενός μεγάλου αριθμού τουριστών κάθε χρόνο, αφού μπορεί και προσφέρει διακοπές κοντά στην θάλασσα, στο βουνό ή ακόμα και σε μέρη που συνδυάζουν ην περιπέτεια και την ξενάγηση. Μέσα σε αυτό ο πλαίσιο που έχει αναπτυχθεί, είναι πολλές οι επιχειρήσεις ξενοδοχειακών μονάδων και ταξιδιωτικών πρακτορείων οι οποίες θεωρούν την χώρα της Ελλάδας ως κατάλληλο τόπο διακοπών και προώθησης αντίστοιχων πακέτων τουρισμού και με τον τρόπο αυτό προσπαθούν να λειτουργούν αποτελεσματικά και ικανοποιητικά τόσο για τις ίδιες όσο και για τους πελάτες τους.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονιστεί το γεγονός πως η Ελλάδα αποτελούσε ανέκαθεν μια χώρα με ιδιαίτερα αυξημένο τουριστικό υπόβαθρο και ένα μεγάλο αριθμό μικρών και μεσαίων ξενοδοχειακών μονάδων που

³² Ζαχαράτος Γ., Τσάρτας Π., 2008, Τόμος Γ', "Τουριστικός Τομέας", Έκδοση για Ε.Α.Π.

λειτουργούν σε διάφορες περιοχές της χώρας, αφού όλες έχουν καταφέρει να διαφημιστούν αποτελεσματικά μέσω της χρήσης της Αγγλικής γλώσσας σε διάφορα μέρη του κόσμου. Μια από αυτές τις περιοχές είναι και εκείνη των Κυκλάδων, αφού τα νησιά αυτά αποτελούν κάθε καλοκαίρι πόλο έλξης για πολλούς τουρίστες από διάφορες χώρες αλλά ακόμα και για τους ίδιους τους Έλληνες. Στα νησιά αυτά υπάρχουν επίσης πολλά μικρά ξενοδοχειακά συγκροτήματα, των οποίων οι ιδιοκτήτες είναι αναγκασμένοι κάθε χρόνο να αναπροσαρμόζουν τον τρόπο διοίκησης των μονάδων τους λόγω του μεγάλου ανταγωνισμού που δέχονται από τα υπερπολυτελή και μεγάλα ξενοδοχειακά συγκροτήματα. Η διοίκηση λοιπόν των μικρών αυτών ξενοδοχειακών μονάδων έχει εξελιχθεί σε έναν ιδιαίτερο τρόπο Management, με πρακτικές και μεθόδους που θα επηρεάσουν την πορεία των ξενοδοχείων αυτών για όλη την διάρκεια του χρόνου.

2.3.2 Λειτουργία Ξενοδοχείων και Συνεδριακών Κέντρων Μέσω Εκδήλωσης Διεθνών Συνεδρίων και Σεμιναρίων

Η διοργάνωση συνεδρίων αποτελεί ίσως έναν από τους πλέον αναπτυσσόμενους και δυναμικούς τομείς για το ελληνικό τουριστικό προϊόν συσνάρτηση με το συνεδριακό τουρισμό Τα τελευταία χρόνια και με αφορμή τη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας 2004, κατασκευάστηκαν στην περιοχή της Αττικής ειδικές εγκαταστάσεις και αναπτύχθηκαν οι αναγκαίες υποδομές για τη διοργάνωση συνεδρίων, μεγάλου και μικρότερου μεγέθους. Βέβαια, στις περισσότερες περιοχές της χώρας, σύγχρονες ξενοδοχειακές μονάδες αλλά και εξειδικευμένοι χώροι οργάνωσης συνεδρίων, μπορούν να προσφέρουν διευρυμένες δραστηριότητες και υπηρεσίες υψηλού επιπέδου, καθώς και την απαιτούμενη υποδομή για να φιλοξενήσουν τόσο μικρές εκδηλώσεις όσο και μεγάλα παγκόσμια συνέδρια. Σημειώνεται επίσης πως η πρόσβαση σ' αυτές τις περιοχές, όπου υπάρχουν χώροι οργάνωσης συνεδρίων, είναι ιδιαίτερα εύκολη και σύντομη³³.

³³ Βελισσαρίου Ε., 2002, “Μάνατζμεντ Ειδικών και Εναλλακτικών Μορφών Τουρισμού, από το πρόγραμμα σπουδών Διοίκηση Τουρισμού και Τουριστικών Επιχειρήσεων” (τόμος Δ'), Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Πάτρα

Οι υποδομές αυτές, συνδυασμό με το εξαιρετο κλίμα, τις απaráμιλλες φυσικές της ομορφίες, τις θαυμάσιες ακτές, το σπάνιο πολιτιστικό απόθεμα, την εξαιρετική γαστρονομία, τη φημισμένη φιλοξενία και την πλούσια νυκτερινή και πολιτιστική διασκέδαση, καθιστούν αναμφίβολα την Ελλάδα ως έναν ιδανικό προορισμό για τη διοργάνωση συνεδρίων γενικότερα. Τα τελευταία δέκα χρόνια, η χρήση ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων για τη διοργάνωση συνεδριακών και εκθεσιακών εκδηλώσεων όλα δείχνουν πως ξεπέρασε τα συνεδριακά-εκθεσιακά κέντρα. Πιο συγκεκριμένα παρουσιάστηκε αύξηση κατά 2,3% στη χρήση των πρώτων, ενώ η χρήση των δεύτερων μειώθηκε κατά 3,6%. Ωστόσο, νέοι χώροι, κερδίζουν τη συμπάθεια τόσο των διοργανωτών όσο και των συνέδρων, όπως χώροι πολιτιστικού και ιστορικού ενδιαφέροντος, ή ακόμη και μεταφορικά μέσα, προκειμένου να υπάρχει κέρδος σε χρόνο και σε χρήμα³⁴.

Το νέο στοιχείο που προστίθεται είναι πως το «σκηνικό» ενός συνεδρίου κατά την ώρα που λαμβάνει χώρα και όπου κι αν διεξάγεται, πρέπει πλέον να διακρίνεται για την υψηλού επιπέδου ποιότητα προσφερόμενων υπηρεσιών του καθώς και για ένα εξαιρετικά εντυπωσιακό αισθητικό αποτέλεσμα. Πρέπει να δημιουργείται στο ακροατήριο η απόλυτη αίσθηση μετάβασης σε μια άλλη διάσταση μέσα από ολοκληρωμένες προτάσεις σύγχρονης και εξελιγμένης αισθητικής με τη βοήθεια και της τεχνολογίας, ανάλογα με τις ανάγκες κάθε συνεδρίασης.

Ωστόσο όλα όσα αναφέρονται παραπάνω, δεν θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν από τους υπευθύνους των αντιστοίχων τμημάτων στις μέρες μας, αν δεν υπήρχε μια κοινή γλώσσα συνεννόησης για τις σχετικές διαπραγματεύσεις και τελικές συμφωνίες. Το σημαντικότερο όμως είναι πως τα σεμινάρια και σχετικές ημερίδες συνεδρίων δεν θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν, αν η γλώσσα στην οποία διεξάγονται δεν ήταν κοινής αποδοχής και δεν ομιλούνταν από ένα τόσο μεγάλο αριθμό ατόμων ανά τον

³⁴ ³⁴ Βελισσαρίου Ε., 2002, “*Μάνατζμεντ Ειδικών και Εναλλακτικών Μορφών Τουρισμού*”, από το πρόγραμμα σπουδών *Διοίκηση Τουρισμού και Τουριστικών Επιχειρήσεων*” (τόμος Δ’), Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Πάτρα

κόσμο. Μέσω λοιπόν της διεξαγωγή των διαφόρων μορφών σεμιναρίων και συνεδρίων, προσφέρεται στην Ελλάδα η δυνατότητα για ανάπτυξη των επιχειρήσεων στο τομέα του τουρισμού, της λειτουργίας των ξενοδοχειακών μονάδων αλλά και όλων των επιχειρήσεων που συνδέονται με το τομέα του τουρισμού και των συναφών επιχειρηματικών διεργασιών.

3. Κεφάλαιο Τρίτο : Αγγλική Γλώσσα και Οικονομική Ανάπτυξη στην Ελλάδα

3.1 Συμβολή της Γλώσσας στην Οικονομική Ανάπτυξη στη Χώρα

Όπως αναφέρθηκε και στο προηγούμενο κεφάλαιο, η γλώσσα των αγγλικών μπορεί να συνεισφέρει σε σημαντικό βαθμό στην ανάπτυξη της οικονομίας της Ελλάδας και συνεπώς στο διαμορφούμενο ΑΕΠ της χώρας. Ήδη κάποιοι από τους τομείς που μπορούν να ωφεληθούν άμεσα από τη χρήση της αγγλικής γλώσσας, ήδη αναφέρθησαν. Πέρα αυτών όμως, εντοπίζονται και σχετικοί άλλοι οι οποίοι μπορούν να επηρεάσουν με θετικό τρόπο την ανάπτυξη μιας οικονομίας με ποιο σύνθετο τρόπο, δημιουργώντας σχετικές θέσεις εργασίας, δημιουργούν οικονομικές με τις τράπεζες και φροντίζουν για την καλύτερη διαβίωση των πολιτών. Οι συγκεκριμένοι αυτοί τομείς πραγματώνονται μέσω της διενέργειας των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων καθώς και των στρατηγικών διεθνοποίησης των επιχειρήσεων που αναλύονται στις επόμενες ενότητες.

3.2 Τρόποι Οικονομικής Ανάπτυξης στη Χώρα

3.2.1 Ανάπτυξη Μέσω της Στρατηγικής Διεθνοποίησης των Επιχειρήσεων

Η έννοια της διεθνοποίησης του εμπορίου, είναι γνωστή στους ανθρώπους από τότε που υπάρχουν αυτόνομα κράτη και χώρες. Οι άνθρωποι από τότε ήταν αναγκασμένοι να ανταλλάσσουν αρκετά και διάφορα αγαθά σε διαφορετικά αξίες και προκειμένου να ικανοποιήσουν τις ανάγκες τους στο έπακρο. Με το τρόπο αυτό λοιπόν αναπτύχθηκε το εμπόριο το οποίο αποτέλεσε και ένα είδος πλούτου των κρατών αλλά και σταδιακής τους ανάπτυξης. Με το πέρασμα βέβαια των χρόνων γίνεται αντιληπτό πως υπάρχει πλέον μια έντονη διεθνοποίηση των εταιριών πάσης φύσεως, οι οποίες επιθυμούν να λειτουργούν στο εξωτερικό και να εδραιώνουν έτσι τη

θέση τους αναφορικά με την ανάπτυξη τους τόσο στη χώρα όπου λειτουργούν όσο και στα ξένα κράτη³⁵.

Οι συγκεκριμένες στρατηγικές διεθνοποίησης τόσο στις αναδυόμενες όσο και στις αναπτυγμένες αγορές, μπορούν και εξασφαλίζουν τον συντονισμό της παραγωγής, της προώθησης αλλά και της πώλησης των αγαθών και υπηρεσιών των επιχειρήσεων δημιουργώντας και επιβάλλοντας τα διάφορα πρότυπα κατανάλωσης. Φυσικά, μέσω της διεθνοποίησης των επιχειρήσεων, επιτυγχάνεται η μείωση του κόστους παραγωγής, η καλύτερη εκμετάλλευση συνεργειών αλλά και αυξάνονται τα κέρδη τους. Οι στρατηγικές αυτές βέβαια απασχολούν έντονα την διεθνή επιχειρηματική κοινότητα, αφού υπάρχουν πάνω από 500 επιχειρήσεις, οι οποίες δραστηριοποιούνται στο εξωτερικό με διάφορες μορφές στρατηγικών³⁶.

Αποτελεί γεγονός πως η μεγάλη ανάπτυξη του διεθνούς εμπορίου μπορεί και προκαλεί αλλαγές στη μορφή των αγορών αλλά και τρόπο λειτουργίας των επιχειρήσεων. Οι μεγάλες ευρωπαϊκές επιχειρήσεις και πολυεθνικοί οργανισμοί βρίσκονται ουσιαστικά εντός των εξελίξεων στη παγκόσμια οικονομική δραστηριότητα και η ήπειρος της Ευρώπης και της Αμερικής συγκαταλέγεται στον μεγαλύτερο εξαγωγέα ανά τον κόσμο. Βέβαια στο γεγονός αυτό, σημαντικό ρόλο «έπαιξε» και η διεύρυνση των συνόρων της Ένωσης όπου ουσιαστικά δημιούργησε μια μεγάλη αλυσίδα οικονομικής δραστηριότητας. Σύμφωνα με τον Porter, τα διάφορα βιώσιμα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα στη παγκόσμια οικονομία εντοπίζονται συνεχώς σε περισσότερο τυπικούς χαρακτήρες και τους οποίους οι ανταγωνιστές αδυνατούν να επιτύχουν³⁷.

Σε ένα νέο λοιπόν διεθνές περιβάλλον οικονομίας, οι διάφοροι ευρωπαϊκοί οργανισμοί μπορούν και ενσωματώνουν με ταχείς ρυθμούς τα νέα

³⁵ Λότσαρης Δ. «Ξένες Άμεσες Επενδύσεις και οι επιπτώσεις τους σε μια οικονομία», Αθήνα, 2007

³⁶ Μπενάς Δ., «Η εισβολή του ξένου κεφαλαίου στην Ελλάδα», Θεσσαλονίκη, 2005

³⁷ Λότσαρης Δ. «Ξένες Άμεσες Επενδύσεις και οι επιπτώσεις τους σε μια οικονομία», Αθήνα, 2007

δεδομένα και ουσιαστικά «κερδίζουν» σημαντικά πλεονεκτήματα από την γενικότερη παγκοσμιοποίηση της αγοράς όπου κινούνται. Σύμφωνα βέβαια και με νεότερες έρευνες, περίπου το 72% των στελεχών σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην συγκεκριμένη ήπειρο, δήλωσαν πως οι περισσότερες από τις μισές επενδύσεις τους στις νέες αυτές αγορές μπορούν και τους αποφέρουν έσοδα για τα οποία ποτέ δεν περίμεναν τόσο υψηλά ποσά³⁸.

Αναφερόμενοι στην περιγραφή και ανάλυση των διαφόρων στρατηγικών των πολυεθνικών επιχειρήσεων όταν επεκτείνονται σε αναδυόμενες αγορές, θα μπορούσαμε να αναφέρουμε τα εξής. Οι στρατηγικές διεθνοποίησης των πολυεθνικών επιχειρήσεων δύναται να κατηγοριοποιηθούν σε αυτές οι οποίες απαιτούν άμεσες ξένες επενδύσεις και σε εκείνες που απαιτούν μερική ή πλήρη μετοχική συμμετοχή των επιχειρήσεων ως ακολούθως.

Απαιτούνται άμεσες ξένες επενδύσεις

- Εξαγωγές κατά παραγγελία
- Εξαγωγές γενικότερα
- Εξαγωγές έτοιμων προϊόντων
- Παραγωγή σύμφωνης αδείας
- Franchising
- Διανομή υπηρεσιών και προϊόντων
- Παραγωγή
- Μικτές επενδύσεις

Απαιτούνται Μερικές ή Πλήρεις Μετοχικές Συμμετοχές

- Άμεσες επενδύσεις στο εξωτερικό
- Κοινοπραξίες
- Νέα επιχείρηση Πλήρης ιδιοκτησία και Στρατηγικές συμμαχίες

³⁸ Λότσαρης Δ. «Ξένες Άμεσες Επενδύσεις και οι επιπτώσεις τους σε μια οικονομία», Αθήνα, 2007

Τέλος, μια άλλη σημαντική επιλογή για την κάθε πολυεθνική επιχείρηση, είναι εκείνη της αγοράς στόχου όπου οι κρίσιμοι παράγοντες και οι οποίοι λαμβάνονται υπόψη για την δραστηριοποίηση της επιχείρησης, είναι οι ακόλουθοι:

- *Οικονομικό και Χρηματοοικονομικό περιβάλλον*
- *Νομικό και Πολιτικό Περιβάλλον*
- *Προσδιορισμός γενικής πολιτικής*
- *Κοινωνικό περιβάλλον και γενικότερη κουλτούρα*

Εκτός των παραπάνω όμως, αναφέρονται και ορισμένα άλλα σχετικά πλεονεκτήματα για την δραστηριοποίηση μιας επιχείρησης στην διεθνή αγορά, ως εξής.

- *Επίτευξη διαφόρων οικονομιών κλίμακας στην τοπική αγορά*
- *Φθηνότερο εργατικό δυναμικό και πρώτες ύλες με σαφώς μικρότερο κόστος παραγωγής μπύρας*
- *Ανάπτυξη και δοκιμή νέων τεχνολογιών κατά την παραγωγική διαδικασία στο τομέα της παραγωγής σε συνδυασμό βέβαια με τη συνεχή άρση προβλημάτων και σχετικών εμποδίων στη τοπική αγορά*
- *Καλύτερες αποδόσεις επενδύσεων ερευνών του τμήματος Μάρκετινγκ στην ευρύτερη αγορά της συγκεκριμένη ηπείρου όπου ανήκει και η Κίνα*
- *Επίτευξη γενικότερης αύξησης αποτελεσμάτων και κερδοφορίας εντός των οικονομιών κλίμακας*
- *Απόκτηση μιας μεγαλύτερης εμπειρίας ως προς την κάλυψη μείωσης κόστους παραγωγής και κάλυψης μεγάλων αγορών*
- *Περισσότερες δυνατότητες ανάπτυξης και επέκτασης της εταιρίας στην ευρύτερη περιοχή*

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να σημειωθεί πως μια συγκεκριμένη επιχείρηση η οποία δραστηριοποιείται στην διεθνή αγορά, μπορεί να αναλύσει και να εφαρμόσει τη θεωρία των σταδίων και η οποία σχετίζεται με το βαθμό δέσμευσης της για παροχή άριστων προϊόντων και σχετικών υπηρεσιών. Εκτός όμως των πλεονεκτημάτων που προσφέρονται στην συγκεκριμένη επιχείρηση, υπάρχουν και κάποιοι κίνδυνοι οι οποίοι θα πρέπει να

προβλεφθούν αντιστοίχως από τα στελέχη της. Οι κίνδυνοι αυτοί αναφέρονται ως ακολούθως:

- *Επιθετική και αμυντική άσκηση στρατηγικής ως προς τους κύριους ανταγωνιστές παροχής προϊόντων μπύρας και συναφών αναψυκτικών της επιχείρησης, αφού όποιος εισέρχεται πρώτος σε μια αγορά συνήθως κατέχει και το μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς*
- *Συγκυριακές εξαγωγές και οι οποίες εντοπίζονται στο επίπεδο όπου η επιχείρηση μεταλλάσσεται σε προμηθευτής άλλων επιχειρήσεων στο εξωτερικό*
- *Κορεσμός της τοπικής αγοράς από τις σχετικές πολυεθνικές επιχειρήσεις παραγωγής και προώθησης προϊόντων που δραστηριοποιούνται σε μια συγκεκριμένη αγορά*
- *Μείωση κυκλικών πωλήσεων όπου γενικότερα αναφέρεται πως μια επιχείρηση διαθέτει κάποια πιο σταθερή οικονομικά αποτελέσματα όταν βέβαια δραστηριοποιείται σε περισσότερες από μια διεθνείς αγορές, κάτι που συμβαίνει και στην περίπτωση της επιχείρησης που εξετάζουμε*
- *Εμφάνιση εμποδίων στην τοπική αγορά και τα οποία σχετίζονται με άλλα εμπορικά προβλήματα όπως πιστώσεις, φόρους και δασμούς και τα οποία τις περισσότερες φορές θέτουν την επιχείρηση σε μια μη σωστή τροχιά διεθνοποίησης*

Εκτός βέβαια από τους παραπάνω κινδύνους που αναφέρονται, υπάρχουν και κάποιοι άλλοι οι οποίοι δύνανται να αποτελέσουν και ανασταλτικούς παράγοντες τους οποίους η κάθε εταιρία πρέπει να έχει εντοπίσει με σκοπό να εκπονήσει συγκεκριμένα σχέδια ως προς την επιτυχή αντιμετώπιση τους. Τα προβλήματα αυτά αναφέρονται ως ακολούθως :

- *Συναλλαγματικές Ισοτιμίες και διεθνείς τιμές καυσίμων οι οποίες επηρεάζουν θετικά ή αρνητικά τα οικονομικά αποτελέσματα των εταιριών*
- *Πολιτική ρευστότητας στις αναπτυσσόμενες οικονομίες και η οποία συνδέεται με αόριστη οικονομική αστάθεια που δημιουργεί προβλήματα σε κάποια επιχείρηση*

- *Διοίκηση του ανθρώπινου δυναμικού σε σχέση βέβαια με την τοπική κουλτούρα και πολιτισμό και το γενικότερο νομικό πλαίσιο της χώρας*

Σίγουρα οι προκλήσεις τις οποίες αντιμετωπίζει το τμήμα Μάρκετινγκ μιας πολυεθνικής επιχείρησης και η οποία πρόκειται να διεισδύσει σε μια αναδυόμενη – αναπτυσσόμενη αγορά, είναι σημαντικές και θα πρέπει κάθε φορά να λαμβάνονται υπόψη σχετικά από τους ιθύνοντες. Το σημαντικότερο βέβαια που θα πρέπει να προσέχουν σε μια τέτοια περίπτωση, είναι να εκπληρούνται πρώτιστα, οι παρακάτω συνθήκες για μια επιτυχημένη λειτουργία ως εξής³⁹:

- *Η κάθε επιχείρηση οφείλει να κατέχει συγκεκριμένα πλεονεκτήματα έναντι του ανταγωνισμού και όπου δραστηριοποιείται, στη διοίκηση παραγωγής αλλά και στο καταμερισμό εργασίας και διαφοροποίησης των προϊόντων και υπηρεσιών της*
- *Η κάθε επιχείρηση μπορεί επίσης να λάβει υπόψη της τα πλεονεκτήματα τοποθεσίας όπου μέσω αυτών απολαμβάνει κάποια ακόμα αναφορικά με το φορολογικό και νομικό πλαίσιο που ισχύει, τις τιμές των πρώτων υλών αλλά και την πολιτική σταθερότητας*
- *Όταν μια επιχείρηση μπορεί και διαθέτει τέτοια πλεονεκτήματα, τότε είναι προτιμότερο να τα διαχειρίζεται η ίδια παρά να τα πουλά*
- *Όλα τα προηγούμενα συμβαδίζουν απόλυτα με τις στρατηγικές των επιχειρήσεων*

Οι υπεύθυνοι επίσης στα τμήματα Μάρκετινγκ των πολυεθνικών επιχειρήσεων, θα πρέπει να δίνουν ιδιαίτερη σημασία στην επίτευξη της οργανωτικής δομής των επιχειρήσεων τους σε μια αναδυόμενη αγορά και η

³⁹ Λότσαρης Δ. «Ξένες Άμεσες Επενδύσεις και οι επιπτώσεις τους σε μια οικονομία», Αθήνα, 2007

οποία αναφέρεται στο τρόπο με τον οποίο μια πολυεθνική επιχείρηση μπορεί και κατανέμει τις δραστηριότητες της σε συγκεκριμένες αυτόνομες μονάδες και τις συντονίζει από την λεγόμενη «μητρική» εταιρία καθώς επίσης και να υπάρχουν συγκεντρωτικές και αποσυγκεντρωτικές αποφάσεις, με τους τέσσερις (4) βασικούς τύπους οργανωτικών δομών να αναφέρονται ως ακολούθως⁴⁰:

- Δομή διεθνούς περιοχής, όταν υπάρχει διαχωρισμός σε γεωγραφικά τμήματα
- Δομή διεθνούς τμήματος, όταν διεξάγεται διαχωρισμός ημεδαπών από διαφορετικούς Μάνατζερ και διεθνείς δραστηριότητες
- Δομή διεθνούς προϊόντος, όταν υπάρχει διαχωρισμός σε διεθνή τμήματα και αναλόγως το προϊόν της επιχείρησης
- Δομή διεθνούς μήτρας, όταν ο διαχωρισμός γίνεται βάση της περιοχής και του προϊόντος της επιχείρησης

3.2.2 Διενέργεια Ξένων Άμεσων Επενδύσεων

Απαραίτητη προϋπόθεση είναι ότι όλες οι θυγατρικές εταιρείες πρέπει να βρίσκονται κάτω από τον έλεγχο τα Μητρικής Εταιρείας. Μόνο έτσι μια επένδυση χαρακτηρίζεται ως ξένη άμεση επένδυση (ΞΑΕ). Όσον αφορά τις ΗΠΑ και τον έλεγχο που οριοθετούν σαν χώρα, αναφέρουν την κατοχή του 10% ή και πιο πολλών μεριδίων που ανήκουν στην εταιρεία αλλά και κάποιες φορές τη δύναμη της ψήφου αν πρόκειται για μια μετοχική ανώνυμη εταιρεία. Αν υπάρχει μικρότερη ιδιοκτησία μεριδίων τότε γίνεται λόγος για τα επενδυτικά χαρτοφυλάκια⁴¹.

Η μεταφορά ορισμένων πακέτων εισροών ή και παραγωγικών πόρων περιλαμβάνονται στις ξένες άμεσες επενδύσεις, εκτός χώρας. Αναφερόμενοι σε αυτές τις εισροές μπορεί να είναι άυλες ή υλικές. Άυλες για παράδειγμα

⁴⁰ Λότσαρης Δ. «Ξένες Άμεσες Επενδύσεις και οι επιπτώσεις τους σε μια οικονομία», Αθήνα, 2007

⁴¹ Μπενάς Δ., «Η εισβολή του ξένου κεφαλαίου στην Ελλάδα», Θεσσαλονίκη, 2005

είναι κάποια θέματα τεχνογνωσία, μάρκετινγκ και υλικές είναι οι πρώτες ύλες, τα μετοχικά κεφάλαια. Σε καμία περίπτωση η αγορά δεν παρεμβαίνει στην μεταφορά αυτή. Όλες οι εισροές γίνονται ανάμεσα στις εταιρείες οι οποίες σχετίζονται μεταξύ τους με σχέση ιδιοκτησίας. Προκειμένου μια επιχείρηση να θεωρηθεί πολυεθνική πρέπει να υπάρχουν ΞΑΕ. Σε αντίθετη περίπτωση δεν είναι πολυεθνική.

3.2.3 Μορφές Ξένων Άμεσων Επενδύσεων

- Θυγατρική αποκλειστικής ιδιοκτησίας. Είναι η περίπτωση κατά την οποία ιδρύεται μια θυγατρική σε μια ξένη χώρα και ο μοναδικός της μέτοχος είναι η μητρική εταιρεία. Δεν «παίζει» ρόλο αν η θυγατρική εταιρεία είναι μια νέα ή μια ήδη υπάρχουσα εταιρεία. Τα πλεονεκτήματα αυτής είναι⁴²:
- ❖ Το διοικητικό έλεγχο της θυγατρικής τον έχει η μητρική εταιρεία. Η μητρική εταιρεία έχει τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των στρατηγικών αυτής σε παγκόσμιο επίπεδο
- ❖ Τα κέρδη της θυγατρικής τα εισπράττει η μητρική
- ❖ Από τη στιγμή που κάποια θυγατρική βρίσκεται στην χώρα της είναι και σε θέση να κατανοεί τον σχεδιασμό των προϊόντων ανάλογα με τις ανάγκες της τοπικής αγοράς. Το γεγονός αυτό αποτελεί και πλεονέκτημα για τη μητρική εταιρεία προκειμένου να επεκταθεί σε ξένες αγορές.
- ❖ Οι οικονομίες κλίμακας επιτυγχάνονται με γρήγορους ρυθμούς αφού υπάρχει αύξηση του συνολικού όγκου παραγωγής από όλο τον όμιλο.

Τα μειονεκτήματα είναι :

- ❖ Όλο το οικονομικό βάρος υπεισέρχεται στη μητρική εταιρεία καθώς και όλοι οι κίνδυνοι

⁴² Λότσαρης Δ. «Ξένες Άμεσες Επενδύσεις και οι επιπτώσεις τους σε μια οικονομία», Αθήνα, 2007

- ❖ Η κοινή γνώμη μπορεί να επηρεασθεί ιδιαίτερα από τη στιγμή που κάποια θυγατρική είναι ξένη. Το ίδιο μπορεί να συμβεί και με τις κυβερνήσεις ή και τις δημόσιες υπηρεσίες.
- Κοινοπραξία. Σαν κοινοπραξία είναι η συνεργασία ανάμεσα σε μια ή και πιο πολλές επιχειρήσεις. Σκοπός της συνεργασίας αυτής είναι η δημιουργία νέας επιχείρησης από τις τοπικές. Μπορεί ακόμα να αποσκοπούν και σε εξαγορά μιας επιχείρησης η οποία ήδη υπάρχει. Τα πλεονεκτήματα που έχει μια κοινοπραξία είναι (Λότσαρης, 2007):
 - ❖ Αυτομάτως εμφανίζεται ένας εταίρος ο οποίος είναι γνώστης της αγοράς και το βασικότερο διαθέτει διασυνδέσεις
 - ❖ Το κόστος και ο κίνδυνος από την κοινοπραξία επιμερίζεται
 - ❖ Οι κοινοπραξίες διεκδικούν πολλά κίνητρα από τις κυβερνήσεις όπου και με αυτόν τον τρόπο δημιουργούνται διαφυγόντα κέρδη
 - ❖ Δημιουργείται αποτέλεσμα από τη συνεργασία των δυο εταιρών
 - ❖ Δημιουργούνται οικονομίες κλίμακας από τη συμπαραγωγή
 - ❖ Δημιουργείται διεύρυνση χρηματοδοτικών ευκαιριών

Τα μειονεκτήματα είναι :

- ❖ Η επιχείρηση δεν μπορεί να πάρει μέρος στην εφαρμογή και το σχεδιασμό της στρατηγικής αφού δεν ασκεί και τον πλήρη έλεγχο στη νέα εταιρεία
- ❖ Συχνά εμφανίζονται διαφωνίες σε εταίρους για τους σκοπούς της κοινοπραξίας. Οι περιπτώσεις που οι κοινοπραξίες διαλύονται είναι πολλές.
- Μερική εξαγορά. Στην περίπτωση αυτή, η επιχείρηση αποκτά μετοχές ή ένα σημαντικό μέρος αυτών, από την τοπική επιχείρηση. Τα θέματα στα οποία υπάρχει συνεργασία ανάμεσα στις δυο αυτές εταιρείες είναι κυρίως η μεταφορά τεχνογνωσίας και τεχνολογίας. Τα πλεονεκτήματα αυτής της μορφής είναι πολλά και για αυτό το λόγο είναι και δημοφιλής.

Βασική προϋπόθεση για να οριοθετηθούν οι τύποι των ΑΞΕ, είναι η κατεύθυνση από την οποία προέρχονται ή και κατευθύνονται. Επίσης υπολογίζονται και οι στόχοι καθώς και τα κίνητρα αυτών ως εξής⁴³.

- Βάση στόχου
- Βάση εσωτερικών διεργασιών

Υπάρχουν στην περίπτωση που οι εγχώριοι πόροι επενδύονται από το κεφάλαιο. Συχνά η ενίσχυση προέρχεται από :

- Χαμηλά επιτόκια δανεισμού, μειώσεις φόρων, παροχές προνομίων, άρση συγκεκριμένων περιορισμών
- Από την άποψη ότι ένα μακροχρόνιο κέρδος πρέπει να έχει και μια απώλεια βραχυχρόνια εισοδήματος

Οι ΞΑΕ περιορίζονται από⁴⁴:

- Περιορισμούς και Όρια Ιδιοκτησίας
- Ανάγκες Διαφορετικών Απαιτήσεων
- Εξωτερικές Ανάγκες Επιχείρησης

Πολλές φορές ονομάζονται και άμεσες επενδύσεις εξωτερικού. Στην περίπτωση που το εγχώριο κεφάλαιο επενδύεται σε εξωτερικούς πόρους είναι σαφής και η ύπαρξή τους. Δεν είναι όμως και λίγες οι περιπτώσεις που το ξένο κεφάλαιο μπορεί να επενδυθεί σε εισαγωγές και εξαγωγές για κάποιο συγκεκριμένο προϊόν από μια ξένη χώρα. Οι κυβερνήσεις είναι με το μέρος αυτών των επενδύσεων αλλά οι περιορισμοί τους είναι οι⁴⁵:

- Τα φορολογικά κίνητρα που αντιμετωπίζουν από τη στιγμή που επενδύουν σε ξένη χώρα
- Τα υποκατάστατα τοπικών επιχειρήσεων

⁴³ Λότσαρης Δ. «Ξένες Άμεσες Επενδύσεις και οι επιπτώσεις τους σε μια οικονομία», Αθήνα, 2007

⁴⁴ Μπενάς Δ., «Η εισβολή του ξένου κεφαλαίου στην Ελλάδα», Θεσσαλονίκη, 2005

⁴⁵ Μπενάς Δ., «Η εισβολή του ξένου κεφαλαίου στην Ελλάδα», Θεσσαλονίκη, 2005

- Οι αριστερές κυβερνήσεις και οι πολιτικές τους οι οποίες υποστηρίζουν την κρατικοποίηση των βιομηχανιών
- Κάποιες μονάδες κοινωνικές οι οποίες υποστηρίζονται από τις εσωτερικές ΞΑΕ.
- Βάση κατεύθυνσης
- Για τη δημιουργία νέων θυγατρικών επιχειρήσεων

Πρόκειται για επενδύσεις σε εγκαταστάσεις νέες η ήδη υπάρχουσες. Η κυβέρνηση του κράτους στις οποίες λαμβάνουν χώρα δίνει ιδιαίτερη προσοχή από τη στιγμή που δίνουν δυνατότητες παραγωγής, θέσεις εργασίας αι νέες τεχνολογίες και τεχνογνωσία.

3.2.4 Συγχωνεύσεις και Εξαγορές

Δημιουργούνται όταν τα περιουσιακά υπάρχοντα στοιχεία μεταφέρονται σε ξένες εταιρείες. Οι τύπου αυτοί είναι και οι πιο πρωταρχικοί, όσον αφορά τις ξένες άμεσες επενδύσεις. Όταν οι συγχωνεύσεις λαμβάνουν χώρα εκτός ορίων, τότε τα περιουσιακά στοιχεία αλλά και η λειτουργία των επιχειρήσεων αποσκοπεί σε μια νομική οντότητα. Μπορεί όμως και κάποιες συγχωνεύσεις να δημιουργούνται εκτός συνόρων και όταν τα περιουσιακά στοιχεία και η λειτουργία της επιχείρησης μεταφέρεται σε μια ξένη εταιρεία. Στην περίπτωση αυτή η εγχώρια εταιρεία αποτελεί θυγατρική της ξένης εταιρείας. Χαρακτηριστικό των εξαγορών, είναι ότι οι εξαγορές δεν διαθέτουν κανένα μακροχρόνιο πλεονέκτημα στη τοπική οικονομία. Τόσο οι συγχωνεύσεις όσο και οι εξαγορές, αποτελούν ένα πολύ σημαντικό τύπο ξένων επενδύσεων και ιδιαίτερα το 1977 όπου αποτελούσαν το 90% σε ΗΠΑ⁴⁶.

Οριζόντιες ΞΑΕ

Είναι η επένδυση στο εσωτερικό μιας επιχείρησης όπου η εγχώρια παίρνει μέρος.

⁴⁶ Λότσαρης Δ. «Ξένες Άμεσες Επενδύσεις και οι επιπτώσεις τους σε μια οικονομία», Αθήνα, 2007

Κάθετες ΞΑΕ

Από το κίνητρο που έχει η εταιρεία η οποία και κάνει την επένδυση κατηγοριοποιούνται. Αναλυτικά :

- Άμεσες ξένες επενδύσεις αναζήτησης αγορών
- Στόχος των επενδύσεων αυτών είναι να εισχωρήσουν σε νέες αγορές ή και να διατηρήσουν το μερίδιό τους στην ήδη υπάρχουσα αγορά. Πολλές φορές χρησιμοποιούνται και σαν μια αμυντική στρατηγική και ιδιαίτερα από τη στιγμή που αυτές διατρέχουν μικρότερο κίνδυνο και έχουν το πλεονέκτημα να διατηρούν την παλιά αγορά ενώ επενδύουν σε μια άλλη.

Βασικός τους στόχος είναι η ανάπτυξη προϊόντων σε νέες αγορές. Τα 4 βασικά κίνητρα για τη δημιουργία τους είναι⁴⁷:

- Προσαρμογή προϊόντων σε εγχώρια καταναλωτικά πρότυπα
- Από πλευράς κόστους συμφέρει η εξυπηρέτηση μιας αγοράς τέτοιου τύπου. Η απόσταση από την εγχώρια αγορά είναι ένα θετικό στοιχείο για όσες επιχειρήσεις θέλουν να είναι μακριά από τη χώρα προέλευσης.
- Αποτελεί ιδανική λύση για τις επιχειρήσεις εκείνες που θέλουν να είναι στην αγορά των ανταγωνιστών τους. Οι ΗΠΑ είναι ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα λόγω του μεγέθους της. Η ίδια σαν χώρα διαθέτει πολλές πολυεθνικές οι οποίες βρίσκονται εκεί.

3.2.5 Ιστορικό των ΑΞΕ στην Ελλάδα τα Τελευταία 60 Χρόνια

Η δεκαετία του 1950

Από το 1954 έως το 1962, η είσοδος ΑΞΕ στη χώρα ήταν περιορισμένη και η επίδραση τους στην εκβιομηχάνιση ήταν μέτρια. Την ίδια περίοδο η συμμετοχή των ΑΞΕ στις συνολικές ακαθάριστες επενδύσεις πάγιου

⁴⁷ Λότσαρης Δ. «Ξένες Άμεσες Επενδύσεις και οι επιπτώσεις τους σε μια οικονομία», Αθήνα, 2007

κεφαλαίου ήταν κατά μέσο όρο 5,8%. Η οικονομική πολιτική αυτής της δεκαετίας, παρά το φιλελεύθερο άνοιγμα, ήταν κυρίως προς την υποκατάσταση των εισαγωγών και την προστασία της εγχώριας παραγωγής. Οι ΑΞΕ γίνονταν αποδεκτές μόνο εάν είχαν ξεκάθαρα εξαγωγικό προσανατολισμό κάτι το οποίο είχε διπλό αποτέλεσμα: Α) την περίοδο αυτή, η κύρια τάση ήταν για ΑΞΕ οριζόντιου τύπου με στόχο την εξυπηρέτηση των εγχώριων αγορών των χώρων όπου εγκαθίσταντο. Η Ελληνική αγορά ήταν χαμηλού ενδιαφέροντος λόγω χαμηλού επιπέδου ανάπτυξης. Β) όποιες ΑΞΕ ήρθαν στη χώρα, κατευθύνθηκαν κυρίως σε ενδιάμεσους μεταποιητικούς κλάδους της βαριάς βιομηχανίας, όπου το ελληνικό κεφάλαιο ήταν ανύπαρκτο. Το 75% των ΑΞΕ στη μεταποίηση συγκεντρώθηκε στους τομείς των μεταφορικών μέσων, των βασικών μετάλλων, των χημικών και πλαστικών – ελαστικών⁴⁸.

Το υπόλοιπο 15% διοχετεύθηκε προς τους τομείς της κλωστοϋφαντουργίας, του καπνού και του χαρτιού. Η ελληνική μεταποιητική βιομηχανία ήταν κυρίως συγκεντρωμένη σε τομείς καταναλωτικών προϊόντων εργασίας. Αν και η παραγωγή ανήλθε στο προπολεμικό της επίπεδο, στα μέσα της δεκαετίας του 50' και η μεταποίηση αύξησε το προϊόν της με ετήσιο ρυθμό με 7,6%, η οικονομία δεν υπέστη τις αναγκαίες δομικές αλλαγές, ώστε να μεταβάλει τον αγροτικό της χαρακτήρα και να διοχετεύσει επενδύσεις στη μεταποίηση. Το 1960 το 50% του προϊόντος μεταποίησης συγκεντρώνονταν στους παραδοσιακούς κλάδους τροφίμων, ποτών, καπνού, υφαντικών, ένδυσης και υπόδησης, ενώ το 70% των εξαγωγών απαρτιζόταν από πέντε αγροτικά προϊόντα (λάδι, ελιές, βαμβάκι, καπνός, φρούτα, σταφίδα). Η συγκεκριμένη δομή της βιομηχανίας των εξαγωγών και η εσωτερική αγορά, εξάντλησαν το δυναμισμό τους και το 1959 η οικονομία κατέρρευσε λόγω της πτώσης των εξαγωγών, της μείωσης του ρυθμού μεγέθυνσης και τη στασιμότητα των επενδύσεων⁴⁹.

⁴⁸ Λότσαρης Δ. «Ξένες Άμεσες Επενδύσεις και οι επιπτώσεις τους σε μια οικονομία», Αθήνα, 2007

⁴⁹ Μπενάς Δ., «Η εισβολή του ξένου κεφαλαίου στην Ελλάδα», Θεσσαλονίκη, 2005

Η δεκαετίες του 1960 και του 1970

Η οικονομική κρίση του 1959, πίεσε για αναδιάρθρωση της οικονομικής πολιτικής έτσι ώστε να προωθηθούν οι εξαγωγές. Κάτι τέτοιο έγινε πραγματικότητα μέσω της παροχής κινήτρων για μεταποιητικές επενδύσεις εξαγωγικού προσανατολισμού και με τη συμφωνία σύνδεσης, με προοπτική την πλήρη ένταξη στην ευρωπαϊκή αγορά που προέβλεπε τη σταδιακή κατάργηση των εμποδίων εμπορίου. Αυτό σήμαινε ότι οι επιχειρήσεις που παρήγαγαν στη Ελλάδα είχαν το διπλό πλεονέκτημα της εξυπηρέτησης της εγχώριας αγοράς υπό καθεστώς προστασίας και εξαγωγής του προϊόντος τους στην κοινή αγορά που λειτουργεί ελεύθερα. Βέβαια το πλεονέκτημα αυτό περιοριζόταν στους παραδοσιακούς κλάδους που ήδη συγκέντρωναν την πλειονότητα του ελληνικού προϊόντος μεταποίησης ενώ δυσχέραινε την έναρξη παραγωγής νέων προϊόντων μέσω της αύξησης του ανταγωνισμού των εισαγωγών.

Η δεκαετία αυτή χαρακτηρίστηκε από ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης των επενδύσεων στη μεταποίηση σε ποσοστό 14%. Σημαντική είναι η μεταβολή της διάρθρωσης της μεταποίησης σε κλάδους ενδιάμεσων προϊόντων και διαρκών καταναλωτικών προϊόντων. Σε αυτό το μετασχηματισμό, οι ΑΞΕ έπαιξαν σημαντικό ρόλο, ενώ οι εισροές τους μετακινήθηκαν προς τη μεταποίηση κατά 80%. Οι συνολικές εισροές ΑΞΕ αυξήθηκαν σημαντικά σε σχέση με την προηγούμενη δεκαετία αν και παρουσίασαν σημαντικές διακυμάνσεις.

Γενικά την περίοδο 1962-1967 ακολουθούν αύξουσα πορεία την οποία όμως διαδέχεται μια καθοδική τάση τα αμέσως επόμενα χρόνια. Οι ΑΞΕ έπειτα μεγιστοποιούνται το 1975, όπου προσεγγίζουν το ποσό των 126,9 εκατομμυρίων δολαρίων. Από το 1976 και μετά, ακολουθούν μια μάλλον πτωτική πορεία με εξαίρεση το 1980. Η κατανομή των ΑΞΕ στη μεταποίηση παρουσιάζει μια ισχυρή συγκέντρωση σε τρεις κλάδους. Οι τομείς των χημικών, του πετρελαίου και των βασικών μετάλλων περίπου το 65% του αποθέματος των ΑΞΕ αυτή την περίοδο και εάν σε αυτό το ποσοστό προστεθούν οι τομείς των ηλεκτρικών μηχανών και των μεταφορικών μέσων, ο βαθμός συγκέντρωσης ξεπερνάει το 80%. Γενικά, σημειώνονται

ανακατατάξεις στο εσωτερικό των τομέων συγκέντρωσης των ΑΞΕ. Ο κλάδος του πετρελαίου αυξάνει τη συμμετοχή του σε ποσοστό που ανέρχεται σε 40,4%, τα χημικά υφίστανται απώλεια. Τα τρόφιμα και τα ποτά αυξάνουν το μερίδιό τους σε πάνω από 4% κατά έτος μετά το 1974⁵⁰.

Πίνακας Νο.1 - Ετήσιες εισφορές ΑΞΕ στην Ελλάδα, 1954-1975, σε χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ

ΕΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΡΟΩΝ	ΕΙΣΡΟΕΣ ΑΞΕ ΣΤΗ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	%
1954	2,235	1,504	67,3
1955	1,896	1,192	91,9
1956	2,458	1,369	55,3
1957	3,932	2,969	75,5
1958	8,184	5,376	65,7
1959	4,401	2,706	61,5
1960	5,776	5,774	96,6
1961	7,345	6,193	84,3
1962	12,853	8,776	68,3
1963	30,699	28,139	91,7
1964	43,732	39,744	90,9
1965	72,211	61,319	84,9
1966	48,438	42,385	87,5
1967	62,804	25,876	41,2
1968	29,647	28,140	94,7
1969	20,746	11,233	54,1
1970	40,186	37,316	92,8
1971	43,816	31,284	71,4
1972	27,284	20,146	75,8
1973	133,508	95,778	71,7

⁵⁰ Λότσαρης Δ. «Ξένες Άμεσες Επενδύσεις και οι επιπτώσεις τους σε μια οικονομία», Αθήνα, 2007

1974	254,382	97,293	38,2
1975	146,404	126,933	86,7
1976	Μ.δ	36,557	
1977	Μ.δ	35,528	
1978	Μ.δ	41,880	
1979	Μ.δ	21,987	
1980	Μ.δ	174,710	
1981	Μ.δ	65,122	

Σημείωση : μ.δ. σημαίνει μη διαθέσιμο στοιχείο

Πηγή : Τράπεζα της Ελλάδος

Το φαινόμενο της συγκέντρωσης των ΑΞΕ δεν παρατηρείται μόνο στη διατομεακή τους κατανομή αλλά τόσο ενδοτομεακά όσο και διαχρονικά. Μεταξύ των ετών 1963 και 1966 πραγματοποιήθηκαν τέσσερα κύρια επενδυτικά προγράμματα στα πετροχημικά, την παραγωγή αλουμινίου, τα ναυπηγεία και τα χημικά. Οι ΑΞΕ στη μεταποίηση φαίνεται να συγκεντρώνονται σε διαφορετικούς κλάδους από την εγχώρια επένδυση. Η τελευταία κατευθύνεται σε ποσοστό 44% στους κλάδους των τροφίμων, των ποτών και των μη μεταλλικών ορυκτών για το διάστημα 1963-1981. Τα μη μεταλλικά ορυκτά μειώνουν το μερίδιό τους στο σύνολο των ΑΞΕ στη μεταποίηση από 5,2% σε 1,64%. Αντίθετα, τα χημικά, το πετρέλαιο, και τα βασικά μέταλλα που συγκεντρώνουν την πλειονότητα των ΑΞΕ στην ελληνική μεταποίηση δέχονται μόνο το 23% των εγχώριων επενδύσεων για το διάστημα 1963-1981⁵¹.

Κατά την περίοδο 1963-1973 η συμμετοχή των ΑΞΕ στην συνολική επένδυση πάγιου κεφαλαίου μειώνεται από το 14% σε λιγότερο από 7%, γεγονός που αντανάκλα το μικρότερο μέγεθος των εισροών ΑΞΕ σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια. Τομείς όπως τα πετρέλαια, τα χημικά, τα βασικά μέταλλα, οι ηλεκτρικές συσκευές και τα μεταφορικά μέσα χαρακτηρίζονται από

⁵¹ Λότσαρης Δ. «Ξένες Άμεσες Επενδύσεις και οι επιπτώσεις τους σε μια οικονομία», Αθήνα, 2007

ψηλότερη συμμετοχή ΑΞΕ σε σχέση με τους υπόλοιπους τομείς μεταποίησης παρόλο που και αυτοί χαρακτηρίζονται από την τάση για μείωση του μεριδίου των ΑΞΕ στις επενδύσεις. Επισημαίνεται ότι η αυξημένη παρουσία ξένων επιχειρήσεων σε βιομηχανικούς τομείς δημιουργεί εμπόδια εισόδου για ενδεχόμενες νέες εγχώριες επιχειρήσεις. Κατά τις δεκαετίες το 60΄ και του 70΄ ο έλεγχος που ασκούσε το ξένο κεφάλαιο στην ελληνική μεταποίηση ήταν πολύ σημαντικός, όμως έβαινε μειούμενος καθώς η ελληνική επιχειρηματική δραστηριότητα εντεινόταν⁵².

Οι ΗΠΑ αποτελούσαν τη βασική χώρα προέλευσης ΑΞΕ για την Ελλάδα κατά την περίοδο του 1953-1973, καθώς είχε το 30% του συνόλου των εισροών. Δεύτερη ήταν η Γαλλία με 25. Από το 1975 και μετά, σημειώθηκε μια στροφή των χωρών προέλευσης, υπέρ των χωρών μελών της ΕΟΚ. Τα πάγια κεφάλαια που προέρχονταν από την ΕΟΚ αυξήθηκαν κατά 105% ενώ από τις ΗΠΑ αυξήθηκαν κατά 62%. Τα γερμανικά πάγια αυξήθηκαν κατά 306%. Η ταχεία αυτή αύξηση της ευρωπαϊκής συμμετοχής οφείλεται στην είσοδο νέων επιχειρήσεων αλλά και στη μεγέθυνση θυγατρικών ευρωπαϊκής προέλευσης εγκατεστημένων πριν το 1970 και οι οποίες χρηματοδοτούν αυτή την επέκταση τους με εισροές κεφαλαίων από το εξωτερικό. Το ευρωπαϊκό κεφάλαιο συγκεντρώνεται στους τομείς των βασικών μετάλλων, των ηλεκτρικών μηχανών, την υφαντουργία, τον ιματισμό και τα πλαστικά-ελαστικά, οι οποίοι συμμετέχουν με 88% στο σύνολο των εισροών ΑΞΕ από χώρες μέλη της ΕΟΚ. Αντιθέτως, οι ΑΞΕ αμερικάνικης προέλευσης κατευθύνονταν κυρίως προς τους κλάδους των χημικών, του πετρελαίου, του χαρτιού, τα ελαστικά-πλαστικά, των μεταλλικών προϊόντων και των ηλεκτρικών συσκευών οι οποίοι συγκεντρώνουν το 86% των προερχόμενων από τις ΗΠΑ ΑΞΕ⁵³.

⁵² Λότσαρης Δ. «Ξένες Άμεσες Επενδύσεις και οι επιπτώσεις τους σε μια οικονομία», Αθήνα, 2007

⁵³ Μπενάς Δ., «Η εισβολή του ξένου κεφαλαίου στην Ελλάδα», Θεσσαλονίκη, 2005

**Πίνακας Νο.2 - Διατομεακή ποσοστιαία κατανομή των ΑΞΕ στην
ελληνική μεταποίηση 1954-1981 (επί τις εκατό)**

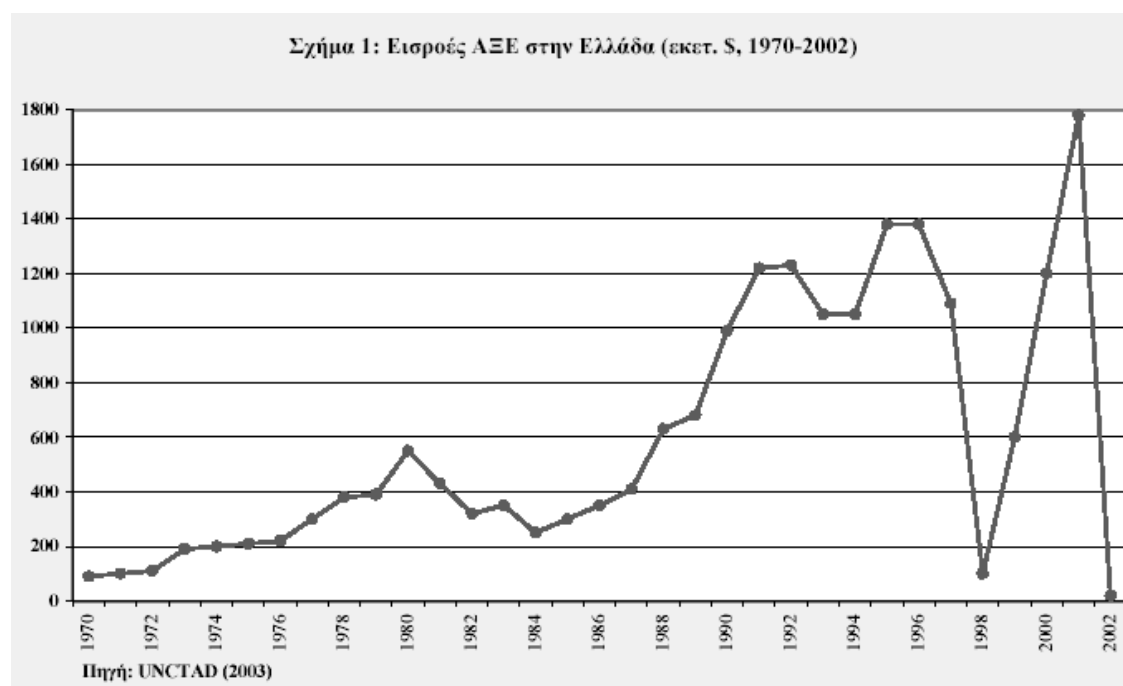
	1954-1981	1954-1962	1963-1973	1974-1981
Τομείς				
Τρόφιμα	2,90	1,62	0,86	4,45
Ποτά	2,73	0,17	1,01	4,08
Καπνός	0,40	3,44	0,43	0,09
Υφαντουργικά	3,22	3,33	2,93	3,42
Ενδύματα- Υποδήματα	0,47	0,26	0,38	0,55
Ξύλο-Φελλός	0,62	1,24	0,82	0,42
Έπιπλα	0,04		0,06	0,02
Χαρτί	1,30	7,82	1,12	0,70
Εκτυπώσεις- Εκδόσεις	0,02	0,14	0,02	
Δέρμα	0,04		0,06	0,03
Ελαστικά- Πλαστικά	2,32	8,16	3,78	1,10
Χημικά	11,47	9,86	22,01	4,38
Πετρέλαιο	31,85	17,51	21,54	40,43
Μη μεταλλικά Ορυκτά	3,06	2,65	5,02	40,43
Βασικά Μέταλλα	22,75	13,90	5,02	1,64
Μεταλλικά Προϊόντα	1,94	1,88	23,74	22,90
Μηχανές	0,36	0,18	1,60	2,10
Ηλεκτρικές μηχανές	6,89	3,39	0,36	0,38
Μεταφορικά Μέσα	7,39	24,40	6,91	6,92

Διάφορα	0,16	0,02	6,99	6,24
Σύνολο	100,0 (1,.051,93)	100,0 (63,86)	100,00 (415,33)	100,00 (600,9)

Σημείωση : Τα νούμερα σε παρένθεση είναι απόλυτα μεγέθη σε εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ

Πηγή : ίδιοι υπολογισμοί σε πρωτογενή στοιχεία της Τράπεζας Ελλάδος

Από το 1980 και μετά

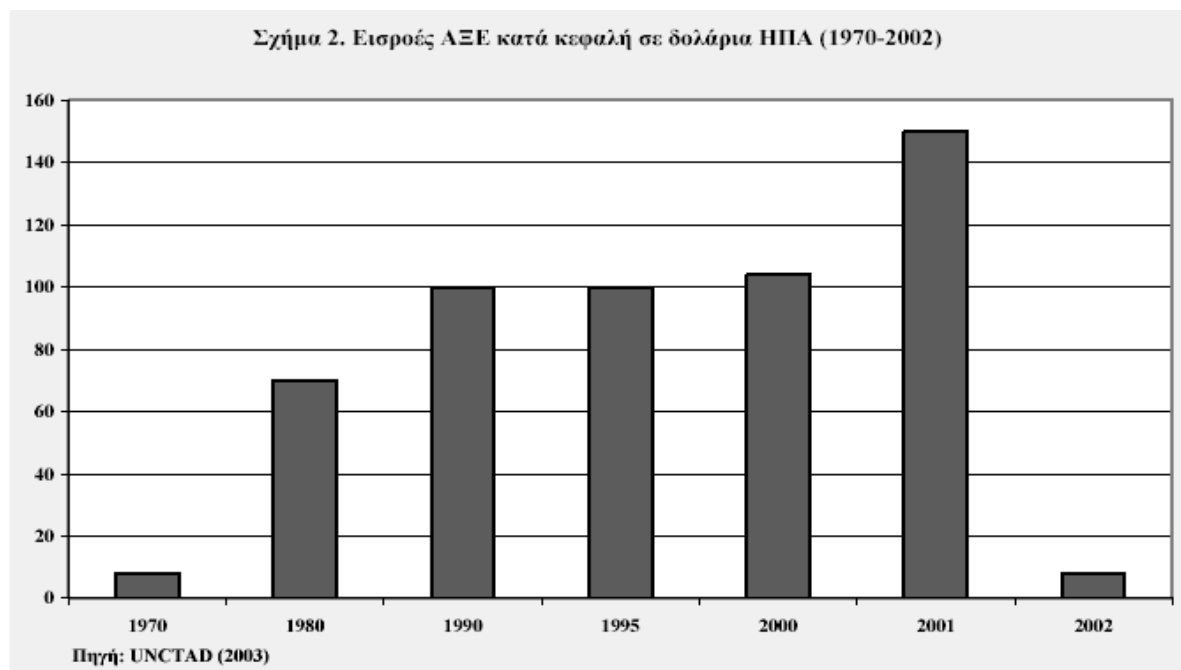

Πηγή: UNCTAD (2003)

Στις αρχές της δεκαετίας του 1980, οι εισροές των ΑΞΕ στην Ελλάδα υποχωρούν κάτι το οποίο σχετίζεται με τη στάση της τότε κυβέρνησης, η οποία ήταν αρνητική προς τους ξένους επενδυτές. Την περίοδο αυτή όμως 1985-1988, η κυβέρνηση άλλαξε επενδυτική πολιτική και με την παρότρυνση της ΕΟΚ υιοθέτησε πολιτικές που απελευθέρωναν το τραπεζικό σύστημα, μείωσαν τον πληθωρισμό και το δημοσιονομικό έλλειμμα συμβάλλοντας με

τον τρόπο αυτό την αύξηση των ΑΞΕ κατά 27,4% ετησίως. Μάλιστα το 1988 οι ΑΞΕ σημείωσαν τις μέγιστες επιδόσεις τους για την τρέχουσα δεκαετία. Συνολικά κατά τη δεκαετία αυτή, η ετήσια μεταβολή των εισροών του ΑΞΕ προσέγγισε περίπου το 9,1%. Το 1990, η αλλαγή της κυβέρνησης οδήγησε στη βελτίωση των εισροών των ΑΞΕ κατά 40,8% κάτι το οποίο οφείλεται στις προσδοκίες ότι η νέα κυβέρνηση θα ακολουθούσε φιλελεύθερη πολιτική⁵⁴.

Κατά τη δεκαετία του 1990 οι εισροές παρουσιάζουν πτωτική τάση έως το 1998 όπου και υποχώρησαν απότομα σε ένα από τα χαμηλότερα επίπεδα, ενώ τη διετία 1999-2000 επανέκαμψαν με αύξηση 91%, κάτι το οποίο συνεχίστηκε και το 2001. το αρνητικό όμως διεθνές κλίμα σε ότι αφορά στις ΑΞΕ επηρέασε και την Ελλάδα και έτσι κατά το 2002 καταγράφηκε μεγάλη μείωση των εισροών κατά 96,9%, ενώ το μέγεθος τους ήταν 50 εκ. Δολάρια που αποτέλεσε το χαμηλότερο ιστορικά επίπεδο ΑΞΕ για τη χώρα μας⁵⁵.

Πηγή: UNCTAD (2003)

⁵⁴ Λότσαρης Δ. «Ξένες Άμεσες Επενδύσεις και οι επιπτώσεις τους σε μια οικονομία», Αθήνα, 2007

⁵⁵ Μπενάς Δ., «Η εισβολή του ξένου κεφαλαίου στην Ελλάδα», Θεσσαλονίκη, 2005

Σύμφωνα με όλα τα παραπάνω, η Ελλάδα καταλαμβάνει την τελευταία θέση μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ότι αφορά στην προσέλκυση ΑΞΕ και σε απόλυτους όρους αλλά και σαν ποσοστό του ΑΕΠ.

Πίνακας 5 Αποθέματα Εισροών ΞΑΕ στην Ελλάδα (1980-2002)

	Αποθέματα εισροών ΞΑΕ δισ. δολ.	Αποθέματα εισροών ΞΑΕ (% ΑΕΠ)	Αποθέματα εισροών ΞΑΕ (κατά κεφαλή σε δολ.)
1980	4,5	9,0	469,2
1990	5,6	7,0	561,7
1995	10,9	9,0	1048,1
2000	12,5	11,0	1186,8
2001	12,0	10,0	1138,2
2002	12,1	9,0	1141,2

Πηγή: *Economist Intelligence Unit (2002) και UNCTAD (2003)*

Η εξέλιξη και το μέγεθος των εισροών ΑΞΕ σε διεθνές επίπεδο καθορίζεται από τις εκτεταμένες συγχωνεύσεις και εξαγορές που πραγματοποιήθηκαν το τελευταίο μισό της δεκαετίας του 90, στην οποία όμως η ελληνική συμμετοχή είναι πολύ μικρή κάτι στο οποίο οφείλεται στο ότι τα προγράμματα ιδιωτικοποιήσεων δεν ενθάρρυναν την προσέλκυση των στρατηγικών επενδυτών. Πάνω από το 1/3 των ξένων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα ασχολούνται με τους τομείς της παραγωγής καταναλωτικών αγαθών (τρόφιμα, ποτά, καπνός, υφάσματα και ένδυση), το άλλο 34% παράγει χημικά προϊόντα και μηχανήματα εξοπλισμό, ενώ οι υπόλοιπες εισροές απορροφούνται σε κλάδους όπως αυτός των βασικών μετάλλων, στην υψηλή τεχνολογία (πιο πρόσφατα) και στον τραπεζικό τομέα.

Κατά το 1960 – 2001 περισσότερο από το 90% των ΑΞΕ προήλθε από τα κράτη της ΕΕ και τις ΗΠΑ (65% και οι δύο μαζί) και όλα αυτά τα χρόνια η Ελλάδα δεν ήταν ιδιαίτερα επιτυχημένη στον τομέα των ΑΞΕ. Η χαμηλή αυτή επίδοση οφείλεται στην έντονη γραφειοκρατία και στην έλλειψη μιας στοχευόμενης και προσανατολισμένης πολιτικής προσέλκυσης ΑΞΕ.

Αντιθέτως, σε ότι αφορά στις εκροές ΑΞΕ, η Ελλάδα κατέχει πολύ υψηλή θέση παγκοσμίως. Το 2000, η αξία των ελληνικών επενδύσεων στο εξωτερικό ξεπέρασε αυτή των εισροών, ενώ το 2002 αυξήθηκαν κατά 7,9% σε σχέση με το 2001, με αποτέλεσμα η χώρα να αποτελεί καθαρό εξαγωγέα ΑΞΕ, δεδομένου του χαμηλού όγκου εισροών⁵⁶.

Σε ότι αφορά στα Βαλκάνια, η Ελλάδα όντας η μόνη χώρα των Βαλκανίων που είναι μέλος της ΟΝΕ έχει αποκτήσει ένα σημαντικό προβάδισμα έναντι των υπολοίπων. Το μεγαλύτερο μέρος των εκροών ΑΞΕ της Ελλάδας κατευθύνεται κυρίως προς τις χώρες αυτές αλλά και τις χώρες της Β. Αφρικής και τις ΗΠΑ. Οι διεθνείς δραστηριότητες των ελληνικών πολυεθνικών επεκτείνονται σε πάνω από 30 βιομηχανικούς κλάδους εκτός των ναυτιλιακών επιχειρήσεων. Τέτοιοι κλάδοι είναι ο τραπεζικός και χρηματοοικονομικός.⁴⁵ Το ιδιοκτησιακό καθεστώς των θυγατρικών εταιρειών είναι ότι ανήκουν πλήρως στην ελληνική μητρική επιχείρηση στις χώρες της ΕΕ ενώ στα Βαλκάνια υπάρχει πλειοψηφική ιδιοκτησία, η οποία αντικατοπτρίζει την ανάγκη σύμπραξης με κάποιο τοπικό εταίρο ο οποίος έχει γνώση της τοπικής αγοράς. Τέλος, οι ελληνικές εκροές ΑΞΕ είναι τύπου market seeking⁵⁷.

Γενικά, μπορούμε να πούμε ότι 25 χρόνια έως το 1980, η πραγματική οικονομική ανάπτυξη της Ελλάδας ήταν η 2η ψηλότερη στις χώρες του ΟΕCD μετά την Ιαπωνία. Από τις αρχές της δεκαετίας του '80 τα στοιχεία που ευνοούν τις ΑΞΕ επηρεάστηκαν από τις μακροοικονομικές ανισορροπίες και την παγκόσμια μείωση των ΑΞΕ. Η Ελλάδα λόγω της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης ήταν ελκυστική τοποθεσία για τους ξένους επενδυτές. Οι μεταρρυθμίσεις στην αγορά εργασίας και των αγαθών, η νομισματική φιλελευθεροποίηση και η μείωση της φορολογίας των επιχειρήσεων οδηγούν στην γρήγορη ανάπτυξη των ΑΞΕ, ενώ η προσέλκυση του ξένου κεφαλαίου και ιδίως των ΑΞΕ καθιερώνεται ως σημαντικός παράγοντας για την αναπτυξιακή πολιτική. Πλέον οι ξένοι επενδυτές μπορούν να προστατευθούν

⁵⁶ Λότσαρης Δ. «Ξένες Άμεσες Επενδύσεις και οι επιπτώσεις τους σε μια οικονομία», Αθήνα, 2007

⁵⁷ Μπενάς Δ., «Η εισβολή του ξένου κεφαλαίου στην Ελλάδα», Θεσσαλονίκη, 2005

υπό το νέο νομικό καθεστώς. Οι ξένοι και οι εγχώριοι επενδυτές χαιρετίζουν και ανταποκρίνονται στις περαιτέρω προσπάθειες για τη βελτίωση της δομής της νομισματικής αγοράς και την εισαγωγή περισσότερης ελαστικότητας στην αγορά εργασίας και προϊόντων, ενώ για την ελληνική οικονομία εκείνης της περιόδου είναι χρήσιμη η διευκόλυνση του παρόντος επενδυτικού καθεστώτος και η παροχή περισσότερων επενδυτικών κινήτρων⁵⁸.

3.2.6 Οι Άμεσες Ξένες Επενδύσεις στην Ελλάδα

Από πολλές απόψεις, η Ελλάδα είναι μια ανοιχτή ανταγωνιστική οικονομία. Οι εισαγωγές παίζουν σημαντικό ρόλο στην εγχώρια κατανάλωση και οι μικρές ανταγωνιστικές επιχειρήσεις κατέχουν σχετικά μεγάλο μερίδιο δραστηριότητας. Παρόλα αυτά, η Ελλάδα επέτρεψε την εφαρμογή ενός πλέγματος ελέγχου τιμών και περιοριστικών πρακτικών σε συγκεκριμένους τομείς, οι οποίοι μπορεί να απέτρεψαν ή να αύξησαν το αποτελεσματικό κόστος των ξένων επενδύσεων. Τα οργανωμένα εργατικά συνδικάτα έχουν επίσης χτίσει ένα ανελαστικό σύστημα μισθών, το οποίο αποτρέπει τους εργοδότες και καθιστά δύσκολο για τους ξένους επενδυτές να χρησιμοποιήσουν το δικό τους εξειδικευμένο προσωπικό. Επίσης, επαγγελματίες, όπως δικηγόροι και μηχανικοί επωφελούνται από τις προστατευμένες και περιορισμένες αγορές οι οποίες μπορούν να αυξήσουν το κόστος των επαγγελματικών συναλλαγών. Όπως και σε άλλες χώρες μέλη της ΕΕ, όπου τέτοιες πρακτικές είναι βαθιά ριζωμένες, πολλές προσπάθειες θα χρειαστούν ακόμα για να τις αλλάξουν⁵⁹.

Για αρκετά χρόνια, το ελληνικό τραπεζικό και νομισματικό σύστημα κυριαρχούνταν από λίγους μεγάλους δημόσιους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς. Πρόσφατες μεταρρυθμίσεις όμως περιορίσαν τον έλεγχό τους στην αγορά και ο ανταγωνισμός άρχισε να αποκαθίσταται. Πολλοί μικροί τραπεζικοί οργανισμοί έκαναν την εμφάνισή τους και ξεκίνησαν να έχουν προσοδοφόρα λειτουργία. Γενικότερα, οι χρηματοπιστωτικές αγορές στην

⁵⁸ Λότσαρης Δ. «Ξένες Άμεσες Επενδύσεις και οι επιπτώσεις τους σε μια οικονομία», Αθήνα, 2007

⁵⁹ Μπενάς Δ., «Η εισβολή του ξένου κεφαλαίου στην Ελλάδα», Θεσσαλονίκη, 2005

Ελλάδα αναπτύσσονται σταδιακά, όμως συγκεκριμένα προβλήματα παραμένουν ακόμα για τους επενδυτές.

Πρώτον, οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί που είναι απαραίτητοι για να υποστηρίξουν την επενδυτική δραστηριότητα αρχίζουν να μοιάζουν με τις υπόλοιπες ανεπτυγμένες χώρες. Το ελληνικό τραπεζικό σύστημα, για παράδειγμα, ήταν για πολλά χρόνια ένα κλειστό σύστημα στο οποίο οι έλεγχοι κεφαλαίου έδιναν στους επενδυτές μικρή δυνατότητα να διαπραγματευθούν με έναν ολιγοπωλιακό δημόσια ελεγχόμενο οργανισμό, ο οποίος είναι υποχρεωμένος να χρηματοδοτεί το κυβερνητικό έλλειμμα και άλλους κυβερνητικούς στόχους. Μέσω της φιλελευθεροποίησης των ελέγχων, της εισόδου ξένων τραπεζών, της ιδιωτικοποίησης των τραπεζών, της απελευθέρωσης των επιτοκίων και των δανειστικών ελέγχων, η ελληνική κυβέρνηση προσπαθεί σταδιακά να αλλάξει το παραπάνω κλίμα.

Οι ξένες επενδύσεις στην Ελλάδα μέσω των εξαγορών κεφαλαίου έχουν παρεμποδιστεί από το σχετικά μικρό μέγεθος του αποθέματος συναλλαγών. Η παραδοσιακή κουλτούρα των μικρών οικογενειακών επενδύσεων μαζί με τα μικρά επιτόκια επηρεάζει τις ροές των ΑΞΕ στην Ελλάδα. Το 1987 η κεφαλαιοποίηση της αγοράς σαν ποσοστό του ΑΕΠ ήταν η μικρότερη στην ΕΕ και το 82% αυτής της κεφαλαιοποίησης προερχόταν από 25 μόνο εταιρείες.

3.3 Τομείς της Οικονομίας που Βοηθά να Αναπτυχθούν η Συγκεκριμένη Γλώσσα

Σε ό, τι αφορά στην τομεακή διανομή του αποθέματος ΑΞΕ μέσω των ξένων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα καθώς και της χρήσης της γλώσσας των αγγλικών ως βασικό στοιχείο διενέργειας των εργασιών, παρατηρείται πως το ξένο κεφάλαιο έχει επενδυθεί κυρίως στο βιομηχανικό τομέα, και ακολουθεί ο τομέας υπηρεσιών. Η γεωργία στην Ελλάδα δεν έχει προσελκύσει καμία ΑΞΕ. Το ξένο κεφάλαιο μέσω του ΕΛΚΕ διανέμεται ειδικά στους τομείς των φαρμακευτικών ειδών και των χημικών ουσιών, της ενέργειας, και στην βιομηχανία μετάλλων:

Πίνακας Νο. 5 - ΑΞΕ αναλαμβανόμενες από τον ΕΛΚΕ κατά το 1996-2008, ανά τομέα

Τομέας	Επένδυση (δισ ευρώ)	Ποσοστό
Φαρμακευτικά - χημικά	338.42	18.16
Ενέργεια	299.01	16.05
Ορυκτά – μέταλλα	270.87	14.54
Υφάσματα	204.38	10.97
Φαγητά – ποτά	185.41	9.95
Εξορύξεις	89.57	4.81
Ξενοδοχεία	70.71	3.79
Υψηλή τεχνολογίας	66.32	3.56
Τουρισμός	46.02	2.47
Εκδόσεις	41.68	2.24
Χαρτιά	32.1	1.72
Πλαστικά	17.34	0.93
Ξυλεία	15.3	0.82
Ηλεκτρικός εξοπλισμός	14.85	0.8
Άλλοι τομείς	171.41	9.2

Πηγή: ΕΛΚΕ 2009

Επίλογος - Συμπεράσματα

Βάση των δεδομένων στις μέρες μας, η γλώσσα που οι εταιρείες θεωρούν περιζήτητη είναι κατά κύριο λόγο τα αγγλικά, που εξακολουθούν να κατέχουν και την πρωτοκαθεδρία. Η γνώση των αγγλικών και μάλιστα σε άριστο γνωστικό επίπεδο δεν θεωρείται πλέον επιθυμητή αλλά απαιτείται από τις επιχειρήσεις σε ποσοστό που αγγίζει σχεδόν το 100% στις μέρες μας και κυρίως από αυτές που δραστηριοποιούνται στο διεθνή χώρο μέσω στρατηγικών επέκτασης και ξένων άμεσων επενδύσεων ή απευθύνονται σε τουρίστες και γενικότερα την τουριστική βιομηχανία.

Κατά καιρούς έχουν αναφερθεί διάφορα αποσπάσματα σε διεθνή περιοδικά και πηγές, οι οποίες αναφέρονται στην ομορφιά και την δύναμη της Αγγλικής γλώσσας η οποία υπάρχει όλα αυτά τα χρόνια στις ψυχές όλων των ανθρώπων και όπως διαιωνίζεται η φυλή τους μέσα στους αιώνες, με τον ίδιο δυναμικό τρόπο διαιωνίζεται και η συγκεκριμένη γλώσσα. Δεν θα πρέπει να λησμονούμε ότι η Αγγλία είναι ίσως από τις μοναδικές χώρες όπως και η Ελλάδα, οι οποίες πέρασαν τόσους πολέμους και οι κάτοικοι της έχουν καταφέρει να κρατήσουν άσβηστες και αλώβητες τις συνήθειες, τα ήθη και τα έθιμα της γλώσσας τους.

Η σύγχρονη αγγλική γλώσσα παρουσιάζεται να έχει τόσο δύναμη, ώστε θεωρείται εξαιρετικά δύσκολο να εκτοπιστεί από την θέση που κατέχει στην εποχή μας και να πάψει να θεωρείται η «Κοινή Διεθνής». Στις μέρες μας, η συγκεκριμένη γλώσσα θεωρείται πως κατέχει πρωταγωνιστική θέση στους κλάδους των επικοινωνιών, της επιστήμης, της πολιτικής, των επιχειρήσεων, της ψυχαγωγίας, των ράδιο-επικοινωνιών καθώς και των ηλεκτρονικών υπολογιστών. Η συγκεκριμένη γλώσσα αποτελεί επίσης μια από τις έξι επίσημες γλώσσες του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και από τις 23 επίσημες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου κατέχει την δεύτερη θέση ως μητρική γλώσσα και την πρώτη φυσικά ως ξένη γλώσσα με ποσοστό 51%⁶⁰.

⁶⁰ David Graddol, 2008, *“The Future of English”*, The British Council, 2000

Όλες οι επιχειρηματικές μονάδες της χώρας και οι οποίες σε μεγάλο βαθμό αναπτύσσουν τη διεξαγωγή του εμπορίου μέσω της επικοινωνίας τους στην αγγλική γλώσσα με άλλες συναφείς επιχειρήσεις ή με μεμονωμένα άτομα όπως οι τουρίστες, σίγουρα προσφέρουν σημαντικά οφέλη στην ανάπτυξη της επιχειρηματικής σκηνής της χώρας. Σε μεγάλο βαθμό όμως, η επιχειρηματικότητα αυτή πραγματώνεται μέσω της ύπαρξης της αγγλικής γλώσσας και η οποία έχει αναγνωριστεί από όλους τους επιχειρηματικούς και διεθνείς φορείς στις μέρες μας.

Ωστόσο όλα όσα αναφέρονται παραπάνω, δεν θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν από τους υπευθύνους των αντιστοίχων τμημάτων στις μέρες μας, αν δεν υπήρχε μια κοινή γλώσσα συνεννόησης για τις σχετικές διαπραγματεύσεις και τελικές συμφωνίες. Το σημαντικότερο όμως είναι πως τα σεμινάρια και σχετικές ημερίδες συνεδρίων δεν θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν, αν η γλώσσα στην οποία διεξάγονται δεν ήταν κοινής αποδοχής και δεν ομιλούνταν από ένα τόσο μεγάλο αριθμό ατόμων ανά τον κόσμο. Μέσω λοιπόν της διεξαγωγή των διαφόρων μορφών σεμιναρίων και συνεδρίων, προσφέρεται στην Ελλάδα η δυνατότητα για ανάπτυξη των επιχειρήσεων στο τομέα του τουρισμού, της λειτουργίας των ξενοδοχειακών μονάδων αλλά και όλων των επιχειρήσεων που συνδέονται με το τομέα του τουρισμού και των συναφών επιχειρηματικών διεργασιών.

Τέλος, θα πρέπει να σημειωθεί πως η γλώσσα των αγγλικών μπορεί να συνεισφέρει σε σημαντικό βαθμό στην ανάπτυξη της οικονομίας της Ελλάδας και συνεπώς στο διαμορφούμενο ΑΕΠ της χώρας. Ήδη κάποιοι από τους τομείς που μπορούν να ωφεληθούν άμεσα από τη χρήση της αγγλικής γλώσσας, ήδη αναφέρθηκαν. Πέρα αυτών όμως, εντοπίζονται και σχετικοί άλλοι οι οποίοι μπορούν να επηρεάσουν με θετικό τρόπο την ανάπτυξη μιας οικονομίας με ποιο σύνθετο τρόπο, δημιουργώντας σχετικές θέσεις εργασίας, δημιουργούν οικονομικές με τις τράπεζες και φροντίζουν για την καλύτερη διαβίωση των πολιτών. Οι συγκεκριμένοι αυτοί τομείς πραγματώνονται μέσω της διενέργειας των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων καθώς και των στρατηγικών διεθνοποίησης των επιχειρήσεων που αναλύονται στις επόμενες ενότητες.

Βιβλιογραφία

Αγιοσμυρνάκης, Βλ., 2006, *Διεθνείς οικονομικές σχέσεις*, Εκδόσεις Rosili

Βαμβούκας, Α., Γ., 2004, *Διεθνείς οικονομικές σχέσεις*, Εκδόσεις Μπένου

Γεωργακόπουλος, Θ., Α., 1992, *Δημόσια οικονομική και δημοσιονομική νομοθεσία*, Εκδόσεις Το Οικονομικό

Γεωργίου, Δ., 1995, *Διεθνές Εμπόριο*, Εκδόσεις Σύγχρονη Εκδοτική

Καζάζης, Ν., 2000, *Αποτελεσματικό Μάρκετινγκ για κερδοφόρες πωλήσεις*, εκδόσεις Σταμούλης

Κόγκας, Δ., 2007, *Στρατηγικό Επιχειρησιακό Περιβάλλον-Στρατηγική Διοίκηση*, έκδοση Γ. Μπένου, Αθήνα

Μαρκίδης, Κ., 2011. *Όλοι οι σωστοί ελιγμοί*. Μεταφρασμένο στα Ελληνικά από τον Ανδρέα Σοκοδήμο. Αθήνα : Εκδόσεις Κριτική.

Μπουραντάς, Δ., Παπαλεξανδρή Ν., 1998, *Εισαγωγή στη Διοίκηση Επιχειρήσεων*, Αθήνα, Ε. Μπένου

Παπαδάκης, Β., 2002, *Στρατηγική των επιχειρήσεων*, εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα.

Παπαδάκης, Β., 2006, *Στρατηγική των Επιχειρήσεων: Ελληνική και Διεθνής Εμπειρία*, 4^η Έκδοση, Αθήνα, Ε. Μπένου

Πουρναράκης, Κ., 1996, *Διεθνή Οικονομική*, Εκδόσεις Κυριακίδη Αφοί

Καραντώνης, Ηλ., 1995, *Διεθνείς Οικονομικές σχέσεις*, Εκδόσεις Κυριακίδη Αφοί

Σπανός, Α., 1997. *Πως παράγονται και παρέχονται αποτελεσματικά υπηρεσίες ποιότητας*. Αθήνα : Εκδόσεις Γαλανός.

Τζωρτζάκης, Κ. & Τζωρτζάκη Α., 1999, *Οργάνωση & Διοίκηση: Μάνατζμεντ Νέες Ιδέες & Τεχνικές στον 21^ο Αιώνα*, 2^η Έκδοση, Αθήνα, Rosili

Χολέβας, Γ., 1997, *Διεθνείς Εμπορικές σχέσεις – Διεθνές Εμπόριο*, Εκδόσεις Interbooks

Χολέβας, Γ., 1995, *Οργάνωση και Διοίκηση*, εκδόσεις Interbooks, Αθήνα

Αργυρόπουλου Αλεξάνδρα «*Άμεσες Ξένες Επενδύσεις και τρόπος και τρόπος προσέλκυσης τους στην Ελλάδα*» ΟΠΑ 1997

Burns, Stone, Μανωλάτος, «*Οικονομική Μακροοικονομική Θεωρία & Πράξη*», 2008

Κοκκώσης, Χ, Τσάρτας, Π., 2001, «*Βιώσιμη Τουριστική Ανάπτυξη και Περιβάλλον*», Εκδόσεις Κριτική

Λογοθέτης Μ. 1996, «*Αναβάθμιση και Εκσυγχρονισμός της Τουριστικής Εκπαίδευσης*», Ινστιτούτο Τουριστικών και Ξενοδοχειακών Ερευνών, Αθήνα, 1996.

Βελισσαρίου Ε., 2002, «*Μάνατζμεντ Ειδικών και Εναλλακτικών Μορφών Τουρισμού*, από το πρόγραμμα σπουδών *Διοίκηση Τουρισμού και Τουριστικών Επιχειρήσεων*» (τόμος Δ'), Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Πάτρα

Κίοχος Π., Παπανικολάου Γ., «*Σύγχρονη Μακροοικονομική Θεωρία & Πολιτική*», Αθήνα, 2008

Λότσαρης Δ. «*Ξένες Άμεσες Επενδύσεις και οι επιπτώσεις τους σε μια οικονομία*», Αθήνα, 2007

Μπενάς Δ., «*Η εισβολή του ξένου κεφαλαίου στην Ελλάδα*», Θεσσαλονίκη, 2005

Κυρκιλής Δ. «*Άμεσες Ξένες Επενδύσεις*» Εκδόσεις Κρητική 2002

Μελάς Κ., «*Παγκοσμιοποίηση και πολυεθνικές επιχειρήσεις*» Εκδόσεις Παπαζήση 2005

Εγχειρίδιο για την υλοποίηση έργων και υπηρεσιών μέσω ΣΔΙΤ, Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, Ιούνιος 2006.

Ετήσιες εκθέσεις του ΟΗΕ για τις διεθνείς επενδύσεις, Αθήνα

Στάγκος Π. «*Το νομικό καθεστώς των διεθνών επενδύσεων*» Εκδόσεις Σάκουλα, 2007

Σημίτης Κ. «*Πολιτική για μια δημιουργική Ελλάδα*» Εκδόσεις Πόλις, Αθήνα 2005

Κοσκινάς Ν. «*Διεθνές Εμπόριο και πολυεθνικές επιχειρήσεις*» ΟΠΑ 2004

Πασχαλίδης Γ. & Χαμπούρη-Ιωαννίδου Α., «*Οι διαστάσεις των πολιτιστικών φαινομένων*». Τόμος Α, Εισαγωγή στον Πολιτισμό. Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Πάτρα, 2002.

Elias N., «*Η Εξέλιξη του Γλωσσικού Πολιτισμού*», τόμος Α, μετάφραση Ε. Βαϊκούση, εκδ. Νεφέλη, Αθήνα, 1998.

Ζαχαράτος Γ., Τσάρτας Π., 2008, Τόμος Γ', «*Τουριστικός Τομέας*», Έκδοση για Ε.Α.Π.

Λογοθέτης Μ. 1996, «*Αναβάθμιση και Εκσυγχρονισμός της Τουριστικής Εκπαίδευσης*», Ινστιτούτο Τουριστικών και Ξενοδοχειακών Ερευνών, Αθήνα, 1996.

Χρήστου Ευαγ., 1999, «*Έρευνα Τουριστικής Αγοράς*», εκδόσεις interbooks, Αθήνα

Bairoch, P. 1993, «*Economics and World History*», New York : Cambridge University Press

Berger, S., Dove, R., 1996, «*National Diversity and Global Capitalism*», Ithaca, Cornell University Press

Bordo, M., Irwin, D., (1999), «*Is Globalization Today Really Different than Globalization a Hundred Years Ago?*», NBER, Working Paper

C. E. & J. M. Eckersley, 1970, «*A comprehensive English Grammar*», Longman

C. E. & J. M. Eckersley, 1995, «*A comprehensive English Grammar*», Encyclopedia of the English Language

David Graddol, 2008, "*The Future of English*", The British Council,
2000 "*Global English: gift or curse?*", 2005, Cambridge Journals

David Crystal, 1995, "*Cambridge Encyclopedia of the English Language*", University Press

Maddison A., 1989, "*The World Economy in the Twentieth Century*",
New York : Free Press

Maddison A., 1995, "*Monitoring the World Economy*", New York Dover
Publications, Inc.

Naomi, Kl., 2005, "*The effect of Globalization in Developing Countries*"..

Sachs J., Warner A., 1995, "*Economic Reform and the Process of Global Integration*", Cambridge University Press

Saunders et al, 2005, "*Specified ways for research and analysis of data*", Prentice Hall

Zikmund W.G., 2000, "*Business Research Methods*". London: Harcourt
college publishers.